

DARBININKU BALSAŠ

Metai VII

GRUODIS-DECEMBER, 1923

No. 12.

Revolūcijas Močiutē (Leninienē)

LMPSA. FINANSINĖ APYSKAITA			UŽ SPALĮ, 1923.			
Kuopa	Miestas	Suma	45 Bayonne, N. J.	1.35	61 Lowell, Mass.	1.05
33 Mahanoy City, Pa.		\$1.80	124 St. Louis, Mo.	.75	108 W. Frankfort, Ill.	4.55
116 Miners Mills, Pa.		1.35	51 Collinsville, Ill.	2.10	17 Detroit, Mich.	1.50
40 Lewiston, Me.		4.05	14 Easton, Pa.	2.40		
108 W. Frankfort, Ill.		2.70	119 Royalton, Ill.	1.35		Viso \$155.95
45 Bayonne, N. J.		1.80	13 So. Boston, Mass.	\$3.40		IŠLAIDOS:
2 Worcester, Mass.		2.40	21 Pittsburgh, Pa.	1.50	Narinės mokestys už spalį	\$100.94
23 Binghamton, N. Y.		5.70	16 Miners Mills, Pa.	.75	"Laisvė" 200 balsavimo blank.	3.75
91 Maspeth, N. Y.		2.05	17 Detroit, Mich.	4.15	"Laisvė" 100 laiškų	2.50
9 Chicago, Ill.		4.60	37 Grand Rapids, Mich.	4.50	"Laisvė" rankpin. del knygos	200.00
126 Portage, Pa.		1.50	11 Philadelphia, Pa.	2.10	Auka "Darbininkų Balsui"	500.00
57 Carnegie, Pa.		2.25	100 Hudson, Mass.	4.50		Viso \$807.19
37 Grand Rapids, Mich.		2.40	16 Springfield, Ill.	2.70		SUTRAUKA:
102 New Kensington, Pa.		1.20	69 W. Lynn, Mass.	2.70	Balansas rugs. mėn.	\$861.47
16 Springfield, Ill.		5.70	5 Rockford, Ill.	5.25	Įplaukos spalio mėn.	155.95
36 Minersville, Pa.		4.35	110 East St., Louis, Ill.	2.50	Aukos del knygos	135.60
94 Benton, Ill.		1.65	1 Brooklyn, N. Y.	6.15		Viso \$1153.02
60 Pittsburgh, Pa.		1.75	27 Cambridge, Mass.	4.80	Išlaidų	807.19
72 Kenosha; Wis.		2.25	71 Benld, Ill.	6.25		Lapkričio 1 d. išde lieka \$345.83
7 Schenectady, N. Y.		3.45	29 Chicago, Ill.	7.30		O. Šimoliuniūtė,
122 DeKalb Ill.		3.20	12 Waterbury, Conn.	4.25		LMPSA. Centro Sekretorė.
113 Inkerman, Pa.		1.80	43 Cicero, Ill.	1.95		M. Račkauskienė,
24 Cleveland, Ohio.		3.45	118 Auburn, Ill.	1.00		LMPSA. Centro Iždininkė.
70 Racine, Wis.		1.35	8 Lawrence, Mass.	3.30		
50 Gardner, Mass.		4.95	54 Scranton, Pa.	1.80		
			66 Los Angeles, Cal.	1.05		
			9 Chicago, Ill.	1.30		

SEKRETORĖS PRANEŠIMAS

Draugės, kurios negausite "Darbininkų Balso" šiuo mėnesiu, tai nekaltinkite manęs, bet žinokite, kad jūs esate Susivienijimui skolingos daugiau, negu tris mėnesius.

Draugės, kurioms rupi organizacijos gerovė ir matote svarbą priklausyti prie LMPSA. ir darbuotis susipratusių darbininkų eilėse, tai pasistengkite užsimokėti užvilktus mokėsčius. Kuomet tatai atliksite, tai "Darbininkų Balsas" vėl pradės lankyti jūsų gyvenimo vietas. Draugės, neatidėliokite ant toliau, bet užsimokėkite prie artimiausios progos.

O. Šimoliuniūtė,
LMPSA. Centro Sekretorė.

LMPA. IV RAJONO KUOPŲ DOMEI.

Šiuomi pranešu, kad LMPA. IV raj. metinė konferencija įvyks Sausio (Jan.) 13, 1924., Lietuvių Svetainėj, 271 Clinton st., Binghamton, N. Y.

Konferencija atsidarys Nedėlios ryte 9 val. Visos kuopos privalote prisijusti delegates į konferenciją. Delegates rinkite vieną nuo kuopos ir vieną nuo kiekvienos dešimties narių.

Kuopos neužsimokėjusios duokles į rajoną negalės dalyvaut konferencijoje. Taigi pasistengkite užsimokėti su paskutine diena Gruodžio mėn.

Delegatės ir svečiai pasistengkite atvažiuoti iš vakaro, nes LMPA. 23 kp. rengia koncertą ir balių Sausio (Jan.) 12, rajono naudai. Turėsite progą praleist linksmai laiką su vietiniais draugais ir draugėmis.

Rajono Komitetas 1924 metams tapo išrinktas iš sekamų draugių. Org. J. Tamulionienė, 701 Court St., Scranton, Pa., Prot. Sekr. A. Vanagaitė, 1110 Meade Ave., Scranton, Pa. Fin. Sekr. O. Vanagaitė, 1110 Meade Ave., Scranton, Pa., Iždin. H. Žukienė, 290 Clinton st., Binghamton, N. Y.

Gerai įsitemykite ir neužmirškite laiko konferencijos.

V. Zmitriūtė, LMPA. IV raj. sekr.

DARBININKIŲ BALSAS

WOMEN WORKERS' VOICE

PIRMAS LIETUVIŲ MOTERŲ DARBININKIŲ ŽURNALAS
Lietuvių Moterų Progresyvio Susivienijimo Organas

The Women Workers' Voice—Lithuanian Monthly Journal. Published by the Lithuanian Women's Progressive Alliance of America. Editor K. Petrikenė, Manager O. Šimoliuniu tė. Subscription: \$2.00 a year; 6 mo. \$1.00; single copy 15 c. Adress: Darbininkų Balsas, 46 Ten Eyck St., Brooklyn, N. Y.

Entered as second-class matter October 5, 1916 at the Post Office at Phila., Pa. under the Act of March 3, 1879. Transferred to Brooklyn, N. Y. July 28, 1920.

Metai VII.

GRUODIS-DECEMBER, 1923

No. 12

Dygliuoti Takai Vokiečių Revoliucijos

V. TAURAS

Į Vokietiją šiandien įsmeigtos akys viso pasaulio, taip kapitalistų, taip darbininkų.

Ar įvyks Vokietijoje greita proletarinė revoliucija?—Tuomet ir Vidurinę ir Vakarinę Europą nušluoja revoliucinis gaisras.

Ar Vokiečių buržuazija tuom sykiu negalės savo kovojančius darbininkus?—Tuomet kapitalizmas dar metus kitus paviešpatauja „civilizuotose“ Europos šalyse.

Šiomis dienomis sugriuvo Stresemanno ministerija; bet griudama dar spyrė komunistam.—Taip skerdzžiama kiaulė prieš stipšiant pasispardo.

Stresemanno įsakymas prieš komunistus tai buvo jo paskutinis aktas ir testamentas. Per savo generolą Seektą jis uždarė Komunistų Partijos laikraščius, konfiskavo komunistų išdus, užgynė bet kokius komunistų susirinkimus. Nors ir visą laiką Stresemanno socialistiniai-kapitalistinė valdžia nieko daugiau neveikė, tik slopino darbininkus, tik kovojo prieš spėkas proletarinės revoliucijos.

Kuomet Stresemannas galutinai ir viešai paskelbė kryžiaus karą Komunistų Par-

tijai, tuli laikraščiai pranešė, buk komunistai Vokiečių seimo atstovai pareiškė: “Mes viešai paskelbiame revoliuciją Vokietijos proletariato prieš kapitalo tvarką.” Tačiau tenka abejoti, ar pranešimas teisingas. Nes Vokiečių Komunistų Partija, kaipo tokia, dar iki šiai dienai nešaukia tuojautinės darbininkų revoliucijos. Komunistai apsiskaito, kad jų jėgos dar nėra gana drutos, kad jų eilės nėra gana mobilizuotos, idant sukilt ir su ginklu rankoj sudaužyt buržuazinę valstybės mašiną.

Vokietijos kapitalistai ir dvarininkai tik ir nori, kad komunistai, tinkamai nepriširengę, pirm laiko sukiltų. Tuomet buržuazija juos sutrėkštų, ir paskandintų kraujuose pirmuosius proletariato burius.

Trejetas savaičių atgal Vokietijos armija pasmaugė darbininkų valdžią Saksonijoje, sudaryta iš kairiųjų socialistų ir komunistų. Užpuldami raudonąją Saksonų valdžią, Berlyno valdonai irgi tikėjosi iššaukti komunistus į pirmlaikinę ginkluotą kovą. Jie manė sau: dabar puiki proga taip supliekti ir ištaškyti komunistus, jog jie paskui ilgai negalės augštyn pakelti galvą

Vokietijoje dabar kovoja trys spēkos: revoliucinis proletariatas, vadovaujamas komunistų; liberalinė ("laisva") buržuazija, prie kurios prisilieję ir "socialistai" ir kaizerinė fašistų juodašimčių buržuazija; nei viena, nei antra, nei trečia dar nėra tiek druta, kad galėtų griežtai sumušti kitą. Taip jos ir trinasi tarp savęs. Vokietija gi, kaip valstybė, putė puva, iš pagrindų trunija.

Tačiau lygsvara tų trijų spēkų nėra amžina. Iš socialistų stovyklos nuolat bėga darbininkai pas komunistus. Tuo budu komunistų eilės drutėja. Iš antros pusės, liberalai (tie neva "laisvi" buržujai) vis aiškiau jungiasi su kaizeriniais juodašimčiais prieš komunistus. O socialistų viršūnės, galų gale, susidės su pačia velnio motina, bile tik išanksto prismaugt revoliuciją. Juk ar ne taip elgiasi pav., Bulgarijos socialistai, kurie patys prisipažįsta, jog eina išvien su karaliaus valdžia, galabydami komunistus?

Socialistų vadai ramiai sau sėdėjo Vokietijoje, kuomet Bavarijos diktatorius Kahras spiovė ant Vokietijos konstitucijos. Jie nė piršto nepajudino, kada Kahras ir Hitlerio ir Ludendorffo fašistai buvo pradėję karinį žygį, kad sunaikint Vokiečių respubliką ir gražint kaizerio valdžią. Zeigneris, ministeris pirmininkas buvusios Saksonų darbininkų valdžios, areštuotas ir laikomas kalėjime, kaip "šalies pardavikas": o generolas Ludendorffas ir kiti tikrieji respublikos pardavikai laisvi vaikščioja ir daro naujus planus, kaip nušluoti respublikinę šalies valdžią ir užrioglinti kaizerį ant sosto

Vokietijos buržuazija, remiama socialistų vadų, dar gali tulą laiką pasėdėti valdžios balne. Gali net kaizeriniai fašistai pasigrobt politikos vairą į savo nagus. Bet pati kapitalistinė Vokietijos tvarka iš pat šaknų kirmyja, ėdama kirmino nepataisomos ukio suirutės.

Kasdien socialistai vis judo išsčiau ir atviriau parduoda darbininkus kapitalui ir

net fašistam. Tas atidaro akis miniom darbininkų į tą faktą, jog vienas telieka proletaram išganymas — Komunistų Partija ir bolševikinė revoliucija.

AR BRANGI GYVYBĖ?

Ar brangi yr' žmogui gyvybė,
Jeigu kankinių baisus verpetai,
Jeigu pasaulyj biauri piktybė,
Vargšų kraujuose maudos despotai.

Jeigu liuosybė dar surakinta,
Retėžiais baisių kraujo siurbėlių,
Jei žmonių laisvė kojoms suminta,
Jei darbininkas rankose budelių?

Ar-gi yr' brangi tada gyvybė,
Kaip juodos dienos paskui tave seka.
Kuomet pasaulyj tik neteisybės,
Kai žmonių kraujas upeliais teka.

Lakštingalos Vaikas.

ŠIAURYS VĖJAS.

Šiaurys vėjas užia, kaukia,
Visur nešdamas šapus.
Dulkės rūksta, lapai žūsta,
Vėjas blaško juos žiauriai.

Gamta tartum nuliūdus,
Mums negieda vieversys,
Raudonos gėlės jau nežydi,
Glūdi viskas tik mintyj.

Tiktai varnas aplink skraido,
Jisai jieško sau aukų,
Tyko pagaut miške zuikį,
Kuris slepias nuo audrų.

Taip ir mums vėjas žeidžia,
Kaip nuo medžių tuos lapus,
Vienus gauda, antrus šauda,
O gyvenims mūs žiaurus...

O tu vėja, sukelk pūgą,
Lai sudreba skriaudėjai,
Tegul sniegas purvą dengia,
Lai išnyksta mus engėjai.

J. D. Bendokaitis.

I Amerikos Darbininkus Ir Ūkininkus

CLARA CETKINA

Amerikos darbininkai ir ūkininkai turi paremti savo brolius Vokietijoje, kurie šią dieną kovoja su savo priešais, Vokietijos ir Francijos imperialistais; jie turi remti Vokietijos darbininkus visais galimais būdais. Ši yra gyvenomo ar mirties kova Vokietijos darbininkų ir valstiečių. Privesiti į desperaciją ir badą, brutališkai buržuazinės valdžios atakuojami; Vokietijos valdžia, kuri be jokių mikčiojimų leidžia fašistams ginkluotis prieš darbininkus. Vokietijos darbininkai turi šiandien nuspręsti, ar jie pasiliks visiškai vergais ir baudžiauninkais, ar stos į kovą už duoną ir laisvę.

Šioj sunkioj kovoje jiems reikalinga parama viso pasaulio darbininkų ir valstiečių, kurie kenčia tokią pat priespaudą ir išnaudojimą. Vokietijos darbininkams reikalinga maistas ir kitokia materialė parama. Pasaulio proletarai ir vargingieji valstiečiai turi į tai atsiliiepti.

Amerikos darbininkai ir valstiečiai turės daryt spaudimą, idant valdžia nesikištų į Vokietijos darbininkų kilusią revoliuciją. Kapitalistinės valstybės yra pasirengusios gelbėti Vokietijos darbininkų klasės parduikus: Stinnesą, Iysseną, Krupą ir Walfą; atitinkamam momentui atėjus, fašistai ir nacionalistai, kurie yra fašistų dvaisios, tikrai kituose rūbuose, puls Vokietijos darbininkus, idant tapus pergalėtojais savo klasės, t.y., buržuazijos ir pavartojus visą savo galią prieš darbininkus ir varginguosius valstiečius. Taip, kaip Rusijos caristai bandė išeiti pergalėtojais, bet proletariato stipri kumštė parbloškė ir paėmė į savo rankas šalies valdžią. Ir daugiau nemano pasiduoti buržuazijai save vergti ir naudoti, kaip kad prie senosios "tvarkos" buvo pavergti, laikomi tamsybėj ir biauriai naudojami. Ir Vokietijos darbininkai ir valstiečiai turės likti pergalėtojais delei prole-

tariato diktatūros, kuri jiems laisvę ir lygumą duos. O kad jie liktų pergalėtojais, visų šalių darbininkai privalo jiems eiti į pagalbą. Imperialistai prigabens kariuomenės į Vokietiją, jie gelbės kontr-revoliucionieriams visoje šalyje. Amerika aprūpino Rusijos kontr-revoliucionierius amunicija, nepribotą saiku. Ji eina ir Vokietijos fašistams į pagalbą. Bet Amerikos darbininkai ir valstiečiai turi šitokiai išdavytei daryti žingsnį, idant neatsikartotų tas, kas buvo su Rusijos darbininkais, kurie turėjo gintis iš visų pusių, paaukodami tūkstančiais gyvasčių.

Kad tinkamai vedus kovą dėl darbininkų ir valstiečių pasiliosavimo, Amerikos darbininkai turi vesti neatlaidžią kovą su savo šalies kapitalistais. Amerikos darbininkai ir valstiečiai turi sujungti savo spēkas. Darbininkai be valstiečių, valstiečiai be darbininkų, negali kovą laimėti ir pasiliosuoti iš alginės vergijos. Tik sujungę savo jėgas galės pasiliosuoti.

Turint šį tikslą prieš savo akis, jie turi organizuotis ir kovot dėl įsteigimo darbininkų ir valstiečių valdžios. Tai nebus paprasta kova, reikalaus spēkų, kokias Amerikos darbininkai ir valstiečiai galės surinkti. Ši kova bus pergalės kova, jeigu darbininkai ir valstiečiai rengsis prie jos su revoliuciniu mokslu...

Jeigu jie apleis mušio lauką—liks pavergti ir naudojami kapitalistų interese m.s. kurie dėl atsiekimo savo tikslo panaudos visas priemones. Amerikos darbininkai ir valstiečiai turi laimėti.

Jie laimės!

Alkoholis ir Jo Fiziologinė Veikmė

DR. A. PETRIKA

(Tęsinys)

Iš patyrimo mes žinome, kad girtas žmogus greičiau nušala rankas, kojas ar ausis, negu negirtas. Vieną kartą keletas civilių inžinierių matavo kalnus Pietų Amerikoj. Vieną naktį jiems teko nakvoti labai augštai, kur nepaprastai didelis šaltis. Tuli jų kovojo su šalčiu, kiek tik pajėgė, dangstydami drapanomis. Kiti gi, ant nakties prieš eisiant gulti, gerai išitraukė degtinės ir, kaip jie sakė, jautėsi labai gerai. Jų draugams skundžiantis, kad šalta, jie siulė degtinės ir tyčiojosi iš jų atkaklumo, kad negeria ir tuomi save nepasišildo. Bet išaušęs rytas parodė, kad tie, kurie negėrė degtinės buvo daug stipresniais kovoj su nakties šalčiu, nes pabudę, nors jautė šaltį, bet buvo gyvi ir sveiki; gi tie, kurie išigėrė prieš gulsiant, visi sušalo bemiegodami, nes jie buvo išekvoję vidurinę šilumą sušildymui savo odos.

Akoholis ir Ligos.

Alkoholis dar ir todėl nėra maistu, kad jis netinka tvėrimui kūno cėlių bei skiemenų, gi tuomi patim kartu jis taip nusilpnina kūno sistemą, kad ji tampa auka įvairių ligų. Užtenka tik pažiūrėti į girtuoklio plaučius, širdį, skilvį ar inkstus, kad pamatyti to pragaistingo darbo pasekmes, kurias pagamino alkoholis. Halle Universiteto profesorius Frankel ir Helsingforso Universiteto profesorius Laitenen darė bandymus daugiau, negu su 300 įvairių gyvulių bei paukščių ir persitikrino, kad alkoholis visus juos padarė daug lengviau prieinamais ligoms, negu tie kurių maiste nebuvo alkoholio.

Alkoholis nemažai užkenkia skilviui, kaip ir visai kūno sistemai, todėl, kad jis (alkoholis) būna priežasčia vidurių nevirškinimo. Nesuvirškintas maistas viduriuose

ilgai stovi ir ten prarūgsta, o kaip to pasekmė, tampa netik nenaudinga žmogaus organizmui, bet net nuodų ir ardytojų virškinimo organų. Kaip labai alkoholis nutolina virškinimo laiką, galime matyti iš šios lentelės, paremtos atsargiais bandymais su įvairiais gyvuliais:

Tulas maistas suvirškinamas, normaliai,	į 1 val.
Pridėjus prie to paties maisto 5% alkoh.	į 1½ "
" " " 10%	" į 2 "
" " " 20%	" į 2¼ "
" " " 30%	" į 3 "
" " " 40%	" į 5 "

Taigi matome, kad kuo daugiau alkoholio, tuo ilgiau maistas stovi viduriuose. Maistas, išbuvęs penkias valandas viduriuose, prarūgsta ir niekam netinka, o savo užsistovėjimu—sugadina vidurius. Todėl, tankiausiai, pasigėrę žmonės negali valgyti, nes jų viduriai prikimšti sugedusio maisto ir, kaip to sekmė, jie neturi apetito.

Viena priežasčių, kodėl alkoholis sugadina normalų vidurių virškinimą, tai ta, kad alkoholis turi didelį palinkimą prie vandens, todėl jį sutraukia į save ir garuodamas nusineša. Skilvyje, jis sutraukia vandenį iš gleivinių plėvių, kuriomis išklota vidurinė pusė skilvio siena ir todėl jas nusausina; sausos gi plėvės negali atlikti joms prideramo darbo, iki jos įgauna savo normalų stovį.

Antra priežastis vidurių sugedimo, tai ta, kad alkoholis turi savyj labai mažai degio (okzigeno). Visoj savo komplikuotoj molekuloj, alkoholis turi tik vieną atomą okzigeno, todėl jis labai greitai atima okzigeną iš kitų substacijų ir pats su juo susijungia arba oksiduoja (dega). Kiekviena uncija alkoholio reikalauja veik dviejų uncijų oksigeno, kad pilnai pasotinti savo reikalavimą. Gi mūsų plaučiai gali paimti tik apribotą saiką okzigeno iš oro: paprasto

se sąlygose, apie dvidešimt penkias uncijas į parą, (24 val.). Taigi, apie vieną unciją į valandą. Jeigu mes išgersime tris ar keturis stiklelius degtinės, tai ten susidarys apie uncija alkoholio. Gi toji viena uncija alkoholio reikalauja dviejų uncijų oksigeno, kad pilnai ją sudeginti. Taigi, tie trys stikleliai degtinės, atima iš mūsų organizmo ištiesų dviejų valandų kvėpavimo produktą—oksigeną, kuris taip reikalingas maisto virškinimui. Nėsant gi užtektinai oksigeno mūsų sistemoj, nes jį paėmė alkoholis, maisto virškinimas, kaip jau augščiau matėme, tampa prastu, nutolintu: jeigu žmogus perdaug prisigeria alkoholio, taip kad labai ilgam laikui ji netenka reikalingo oksigeno, tai maistas bestovėdamas viduriuose sugenda. Jeigu kas jau negali apsieiti be alkoholinių gėrų, tai bent jų nereikia gerti kokias dvi valandas prieš valgį ir apie tris valandas po valgio.

Ta alkoholio ypatybė, kad jis veik visas (90-98%) sudega žmogaus kūne, duoda lyg ir argumentą gėrimo šalininkams, būk tai degdamas alkoholis suteikia spėkos. Tiesa, kad jis degdamas suteikia šiek-tiek spėkos, bet tas dar nereikia, kad jis turi būti pripažintu, kaipo maisto substacija, nes toji jo suteikta spėka neatstoja nei kelintos dalies tos blėdies, kurią jis padaro kitais žvilgsniais žiūrint. Apart to, spėka tik tada yra naudinga, kada ji pagaminama reikalingoj vietoj ir reikalingame laike. Alkoholio gi pagamintą spėką **negalima** taip suvartoti. Sakyti, kad alkoholis yra tinkamu daiktu maistui ir spėkos gaminimui, tik todėl, kad jis sudega kūne, tai reikėtų pripažinti, kad parakas yra tinkamu kūru angliniame pečiuje, nes ir jis ten sudega. Bet, kaip vienas, taip ir kitas, tose vietose visai netinka. Maistas dega kūne lėtai ir pagal kūno reikalavimus, gi alkoholis ant kart ūmai perdega ir toji jo pagaminta spėka—išeina be naudos. Pagaliaus, juk daugelis nuodingų substacijų irgi dega kūne, k.t. strychninas, kininas, etc., bet niekas nė ne-

bandė jų pripažinti maistui tinkama medžiaga.

Inkstų Ligos ir Kūno Išsivalymas.

Alkoholis, sugadindamas maistą, kenkia netik skilviui, bet kepenims ir inkstams taipgi, nes šie organai yra svarbiausiais veiksniais prašalinime nuodingų medžiagų ir šiaip išmatų iš kūno. Inkstai ypatingai tampa greitai sugadinti, nes jų užduotimi yra prašalinimas iš kūno azotinių (nitrogeninių) atmatų. Alkoholis, apiplėšdamas organizmą nuo okzigeno, būna priežastis maisto naikinimo ir susidarymo bei pasilaikymo kūne nuodingų medžiagų. Tas nuodingas medžiagas inkstai stengiasi prašalinti iš kraujo ir, kaipo to pasekmė, persidirba. Jeigu tokiam persidarbime inkstai nuolat yra varginami, tai jie išsigema ir apauga taukais. Kita, gana tanki inkstų liga, kuri irgi tankiausia randasi alkoholį gerenčiuose žmonėse, tai **Bright'o** liga. Jeigu šią pastarąją ligą turi liganis, tai inkstai tiek tampa sugadinti, kad jie nepajėgia sulaikyti kraujo cirkuliacijoj baltimų—medžiagų ir jos išeina laukan kartu su šlapumu. Galima suprasti, kaip baisiai turi kūnas nukęsti, netekęs taip svarbios maisto dalies.

Jeigu kepenys nuolatos persidirba, tai jos irgi išsigema ir tampa bejėgėmis atlikimui savo darbo.

Nenuosaku būtų tvirtinti, kad čion suminėtos ligos yra tai vienintėliai tik alkoholio vaisiai; kartais jos apsiereiškia nuo visai skirtingų priežasčių ir visai negerenčiuose žmonėse, bet alkoholis yra **tikruoju kaltininku** daugelyje atsitikimų.

(Bus daugiau)

Moterų Uždarbiai

Betyrinėjant industrialiai komisijai, New Yorko valstijoje, moterų darbininkių uždarbį, paaiškėjo, kad trisdešimtis tūkstančių darbininkių, dirbančių prie saldainių, popierinių skrynelių, tabako, marškinių ir kalnierių siuvimo ir daugelyj prekybos įstaigų, gauna mažiau, negu šešioliką dolerių į savaitę. Tyrinėjimo komisijos pirmininkas pažymi, kad daugiau, negu vienas ketvirtadalis moterų, dirbančių dirbtuvėse ir daugiau, negu vienas penktadalis, dirbančių vaisbos įstaigose, uždirba mažiau, negu dvyliką dolerių per savaitę ir tūkstančiai moterų uždirba mažiau, negu dešimtį dolerių per savaitę.

Komisija tyrinėjo 80,000 moterų darbininkių, virš šešiolikos metų amžiaus. 278 įstaigose New Yorko mieste ir 299 kituose tos valstijos miestuose. Komisija savo raporte pažymi, kad visoj valstijoje daugiau, negu pusė visų darbininkių uždirba mažiau, negu \$16.25 į savaitę. Skaitlinės paduota per pačius darbdavius.

Šios skaitlinės liudija, kaip vienoj valstijoje tūkstančiai darbininkių yra priverstos vergaut už pusdykę algą. Patys buržuazijos lekajai pripažįsta, kad New Yorko mieste niekas negali žmoniškai pragyventi su \$16 per savaitę, kuomet tik už kambarį reikia mokėti mažiausiai penki doleriai į savaitę. Šioj didžiulėj moterų darbininkių armijoje, daugelis randasi vedusių, kurios aukli šeimyną; gi apskaitliuojama, kad šeimynai, susidedančiai iš penkių asmenų, mažiausia reikalinga pragyvenimui įplaukų virš keturios dešimtys dolerių į savaitę. Jeigu tokios šeimynos motina dirba dirbtuvėje, tuomet šeimynos išlaidos yra didesnės; gi sudėjus tokią algą moters su vyro (ne amatninko) alga, daugiausia nesudaro nė trisdešimtys penkių dolerių.

Iš industrialės komisijos tyrinėjimo matome, kad tyrinėjimai įvyko veik išimti-

nai tarp neorganizuotų darbininkių, kurios dirba už tokią algą, kiek darbdavis joms pasiūlo. Jos savo reikalavimus kad ir stato, tai tik pavieniai, kas darbdaviams nesmagumų nedaro, o tokių darbininkių randasi didelė didžiuma visur. Tyrinėjimo komisijos pirmininkas ragina, kad valstijos viršrinkai darytų platesnius tyrinėjimus moterų ir vaikų uždarbio reikalui. Ir kad suorganizuotų komitetą, susidedanti iš atstovybės nuo darbdavių, nuo darbininkų ir valdžios atstovų, kuris nustatytų moterims ir vaikams darbo užmokesnį tokia skale, iš kurio būtų galima žmoniškai pragyventi. Nereikia pamiršti, kad panašūs komitetai, valdžios nuskirti, jau daugelyj atvėjų yra tyrinėję įvairiose valstijose šį klausimą, o rezultetas vis buvo toks, kad ir iš valdžios nustatytos moterims algų skalės, pragyventi vis viena negalima. Pavyzdžiui, Pietinėj Dakotos valstijoje, moterų minimum algos nustatyta dvylika dolerių į savaitę. Arizonoj pakelta nuo \$10 iki \$16 į savaitę.

Darbininkų kovos istorija mus mokina, kad žmoniško uždarbio nustatymą gali iškovot tik tai patys darbininkai, kuomet jie yra gerai organizuoti. Jokie valdžios tyrinėjimai, jokios komisijos nenustatys darbininkams žmoniško pragyvenimo algas, jeigu jos pačios kartu su kitais darbininkais nešiims griežtesnių kovos priemonių. Ir be jokių tyrinėjimų matome, kad kur darbininkės organizuotos, tenais uždarbis yra daug didesnis, iš kurio jos gali savistoviai gyventi.

Moterys Sovietu Rusijoje

VERTĖ NORMA

Rusijos amatinės unijos pasiryžo dėti visas pastangas įtraukimui moterų į unijas ir sykiu patraukti jas prie aktyvaus veikimo jose.

Šis darbas eina gana sėkmingai, tai liudija žemiau telpančios skaitlinės:

Audėjai: Moterys sudaro 55 nuošimčius audėjų unijos narių. Yra paskirta specialiai moterų organizatoriai, 19 provincijų departmentuose. Moterys yra vidutiniai aktyvės abelnoj unijos darbuotėj, delegatų susirinkimuose randasi 40 nuošimtis moterų, Dirbtuvių komitetų administracijos sekcijose 22'6 nuošimtis. Pildomuose komitetuose provincionalių sekcijų—14,8 nuošimtis. Bėgyje 1922 metų, proporcija moterų, dalyvaujančių konferencijose ir provincijų kongrese, buvo 25,1 nuošimtis.

Apart abelnų pagalbos būdų, lokalai įsteigia speciales darbvietes bedarbėms-motėrimis, kurios sudaro beveik 80 nuošimtį visų šios industrijos bedarbių. Moterų algos laipsniškai keliamos iki vyrų algų skalės.

Vandens Važiotojai: 9,5 nuošimtis visų unijos narių yra moterys. Įvairios sistemos išvažiojimui vandens atskirose upėse sudaro skirtingas darbo sąlygas ir delei to vartojama įvairūs būdai, įtraukimui moterų unijosna. Sėkmingo darbo atlikta žiemų Dvinoj ir jos priepiuose Archan-gelsko apielinkėj. Daugelis darbininkų šioj srityj nelavintos, delei to unijos komitetai stengiasi jas pašalinti ir į jų vietas pas tatyti vyrus. Nelavintasių darbininkes statoma prie lengvesnių darbų arba į naujus amatų technikinius kursus ir mokyklas. Juomi pakeliama jų prasilavinimo laipsnis.

Chemikalų Darbininkai: Moterys sudaro 30 nuošimtį darbininkų šioj industrijoj. Unijų darbas labai sėkmingas.

Suorganizuota specialės konferencijos

išdiskusavimui moterų-darbininkų sąlygų. Proporcija moterų aktyviai dalyvaujančių unijoje nuolatiniai auga.

-:- -:- -:-

MOTERYS RUSIJOS SOVIETUOSE.

Sekamos skaitlinės parodo, kaip daugiau ir daugiau moterų dalyvauja Sovietuose: 1921 metais buvo išrinkta trys šimtai kaimiečių-moterų į 14 provincijos Sovietus.

1922 metais buvo išrinkta 7,221 į 24 provincijų Sovietus. Užtenka pažymėti, kad Varonežo provincijoje rinkimuose kaimiečių-moterų dalyvavo 53,000. Dabar yra 22,733 moterų, kurios esti delegatėmis nuo 47 provakacijų Rusijoje.

Imant domėn tai, kad kiekvienam delegatų susirinkime (assembly), randasi nuo 35 iki 70 kaimiečių-moterų; mes galime suprasti, kaip toli nuprogresavo organizavimas kaimiečių-moterų Rusijoje.

(Iš "S. R. P.")

KAMGI?

Kamgi tu klausi manęs,
Kad aš užmirščiau tave,
Nes tu pati tai žinai,
Kad neužmiršiu amžinai.

Kam širdyj žaizdą atverti,
Dienas liūdėsyj panerti,
Ilgėtis meilės, liūdėti,
Žaizdas širdyj kentėti.

Pirmosios meilės žiedai,
Širdies troškimas—aidai,—
Neišnyks iš atminties,
Kol pakirs dalgis mirties.

Jei tavo meilė pranyks,
Man mintis greitai atmys,
Tad neklausk daugiau manęs,
Ar aš užmiršiu tave.

Lakštingalos Vaikas.

SVEIKATOS REZORTAI RUSIJOJ

ANNA LOUISE STRONG

Krymas. Rugsėjo pirma. Savaitė grožės ir linksmumo, kurią tik ką praleidau Kryme. Tiktai savaitė, todėl, kad aš, kaip pavienis asmuo, jieškojau šventės. Jeigu aš būčiau buvus dirbtuvės darbininkė, reikalau janti poilsio, aš būčiau gavus mėnesį ar porą mėnesių.

Niekumet dar pasaulio istorijoje nebuvo tokių sveikatos rezortų dėl žmonių. Rusijoje jie labai reikalingi po aštuonių metų karo, blokados, ir bado, kas suardė spėkas jos geriausių darbininkų. Tūkstančiai, šimtai tūkstančių išmirė nuo tifo ir choleros; ir dabar sveikatos departmentas su jo gerai išplėsta organizacija, prigelbėjus Amerikai reikmenimis, apgalėjo šias epidemijas, nuvalė Rusijos vieškelius ir pakelius—dabar yra laikas atkreipti atydą į šias mažiau kenksmingas, bet vistiek pavojingas epidemijas, kurios lydi kiekvieną karą ar didelį žmonių nuovargį.

Džova, nervų suirimas ir daugelis nesveikumų, kurie šiuos lydi yra atakos linija, pasibriežta sveikatos departamento. Kad palengvinti šias pastangas, teikiančias žmonėms sveikatą ir spėką, valdžia pavedė visus sveikatos rezortus Kryme ir Kaukaze. Geresnis klimatas, negu Italijoje arba Rivieroj, pietinėj Kalifornijoje, puikios vilos ir viešbučiai, kiekvienas namas tinkamas dėl sanatorijos ar poilsio, yra pavesta sveikatos departmentui.

Vienuolika tūkstančių lovų yra užlaikoma veltui. Taipgi šimtai namų yra išnuomojama amatų unijoms, valdžios industrialiam ir kooperatyviam skyriams, kurie specialiai reikalauja vakacijom namų. Rendor yra prieinamos, bet nėra nė pigios; patraukiant pajuryj vienuolikos kambarių vila, buvo išnuomota už \$50 mėnesiui; kitas puikus dėl dvidešimts penkių žmonių namas, su visais įtaisymais, už du šimtu dolerių mė-

nesiui. Ši nuoma buvo užmokėta sveikatos komisariatui per valstijos miškų industrijos skyriu; kurio skyriaus darbininkai buvo atsiųsti į Krymą poilsiui ir sveikatos atsigavimui.

Yra patvarkymai, kad industrijos, kurios daro pelną, gi miškų industrija yra viena iš tokių, privalo mokėti tinkamą rendą, iš kurio pelno, būtų galimybės sveikatos departmentui užlaikyti veltui lovas kitų industrijų darbininkams, kurios neišgali tokio ištekliaus.

Aš praleidau tiktai vieną naktį tam puikiam darbininkų name ir turėjau apleisti. Aš neturėjau tenais teisių būti. Aš ten įėjau tik per neapribotus savo nervus ir neturint vietos kur kitur eiti... Bet aš niekuomet nepamiršiu tos nakties. Didelis auksinis mėnulis virš pietinės jūros; augštos ir karbuotos uolos; draugų dainos pajūryje. Ypač puikios linijos Graikiškų kolumnų ir kariatidų, kurios perkerta mėlyną horizontą! Dėl šių, vila buvo tikro artisto pabudavota, garsaus Rusijos inžinieriaus, kuris nutiesė Rytų Chinijos gelžkelį. Jis kariavo su Vrangeliu priešais sovietus; vėliaus pabėgo į Rumuniją, kur ir dabar gyvena. Aš priminiau vienam vyrui šiam name, kad tokis inžinierius, atlikęs ką nors del Rusijos, yra tikrai naudingas; netaip kaikurie vilų savininkai, kurie jas nuo žmonių buvo pavogę.

“Taip”, pasigirdo neabejojantis atsakymas. Jis atliko naudingą darbą. Bet pamislyk, ką jis paėmė iš Rusijos už tai, jeigu jis pabudavojo šį puikų namą, tik dėl vienos šeimos vasarinių pasilinksminimų. Dabar jis globoja po dvidešimtis penkis naudingus žmones kas mėnuo ištisus metus.”

Vaikščiojimo, laipinėjimų ir kitokios ekskursijos tęsiasi rytais ir vakarais šiose be debesų vasaros dienos, karšti vidurdieniai sunaudojami maudymuisi arba pajūryj

prieš saulę kepinimuisi. Aš sakau, mylėčiau maudytis, bet neturiu maudymosi drabužių. Merginos maloniai nusijuokė. "Čion yra labai paprasta," jos sako. "Beveik nei vienas neturi kostiumų." Kuomet aš nuėjau į pajūrį, buvo labai pritinkama tvarka: vyrai vienoj pusėje maudėsi, o moterys—kitoje. Tenais nebuvo maišimosi; neįgi viena maudytojų grupė kreipė atydos į kitą. Žin-geidūs žvilgsniai arba nemalonūs "velnio apsidimai" suvis neegzistuoja; draugiškas ostracizmas ir ūmus pasibjaurėjimas, sutvarkytų kiekvieną asmenį, kuris išdrįstų atidengti tokią charakteristiką.

Jie plaukioja ir guli saulės spinduliose nurudę it mulato vaikai. Bet daugiau patraukianti buvo, tai maži kūneliai, susikraipę nuo prasto maitinimosi ir džiovos, dabar pradedanti atsigriebti ir rundanti nuo saulės. Aš niekuomet nepamiršiu paveiklo vieno absoliučiai linksmo jaunuolio, sėdinčio ant akmenio su nepaprastai didele šaka geltonų vynuogių, spindenčių priešais jo ap-rudusią krūtinę, kaip jis šypsodamasis jas vieną po kitai valgė. Jo visas kostiumas susidėjo iš mažos auksinės totoriškos kepuraitės, apsaugojančios galvą.

Visą Krymo pakraštį aš aplankiau. Jo geriausi linksmumai buvo ne del manęs. Aš buvau viena išpavienių asmenų; aš turėjau apsistoti viešbučiuose, ir šie buvo pilnutėliai ir nepigus pavieniams asmenims. Tiktai retkarčiais per mielaširdystę išprukdavau ant nakties į koki nors "poilsio" namą, priklausantį kuriai nors organizacijai. Tos tai buvo tikrai smagios vietos, kur gamtos ir klimato gražumą papildė draugiškumo atmosfera.

Mano paskutinė naktis yra kita, kurios aš niekuomet nepamiršiu, Snukso, poilsio namas Centralio Pildomo Komiteto. Augščiausie Rusijos oficialai atvažiuoja čion del vakacijų ir poilsio. Praeitais metais jį ap-lankė Trockis; šiais metais Kamenevas, Lunačarskis ir Samaško.

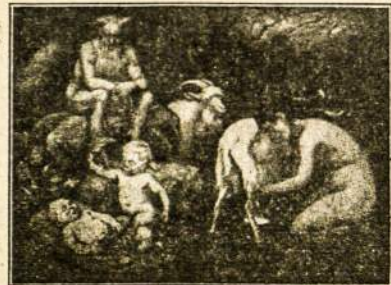
Tai buvo modernišką kazyriavimo ir

ruletos palocius. Tikrai puikus sodnas, tarp mažų amfi-teatro kalnelių pajūryj. Nei dirbtuvės, nei viešbučiai nežedėjo grožės. Centralinė salė, pirmiaus kazyriavimo, da-bartinių gyventojų valgoma salė.

Penkiolika ar šešiolika besivingiuojan-čiai suvestų namų, globoja po šešioliką sve-čių. Gyvenimas nepuošnus, bet tikrai puikus. Kostiumai priimta net ir augštiesiems virši-ninkams, lininiai marškiniai, kelnės ir nagi-nės, pančekų nedėvi. Maistas yra papras-tas, bet skanus. Vakarienę valgiau, suside-dancia iš torielkos kopūstų su mėsa, ypatingu krymiečių būdu pagamintu, ir antrą to-rielką bulvinių blynų su rugščia smetona. Tuomet patraukianti Rusijos arbata. Ir tuo-met ant didelės varendos su Graikiškom ko-lumnom, priešais tekantį mėnulį, jie daina-vo senas Rusijos dainas. Juokingas dainas, revoliucines dainas, baladas ir kaimiečių. Jie vaikščiojo po sodą dainuodami; jie pri-versdavo vieni kitus šokti Gruzijos arba ki-tus tautiškus šokius; jie smagiai juokavo su gera humora, lig kad nieko pasaulyj nepai-sydami. Jie buvo jauni, jauni dvasioj ir e-nergijoj. Ir tuomet tenais buvo trys augš-čiausio teismo teisėjai ir desėtkai augštų oficialų, atsiųstų sustiprint savo sveikatą, kuri per aštuonius sunkius metus buvo pra-dėjusi apleisti juos.

Ant galo jie baigė savo kelionę, medžių pauksniais dainuodami ėjo į kalneliais ap-suptus namus.

Iš "S. R. P." Vertė Pelėda.

Oi, Kaip Jiems "Blogai!"

ST. JAS—NIS

Kuomet vienur ar kitur kapitalo naudojantieji darbininkai, prislėgti gyvenimo sunkenybių naštos, pradeda savyje tartis apie pasipriešinimą savo naudotojams, ir susitarę paskelbia kovą už didesnę duonos kąsnį, tuomet kapitalas kuogreičiausia atsiunčia paklusnius ir apginkluotus savo tarnus bekylančių vergų malšinimui. Tuo būdu kapitalui beveik visuomet ir pavyksta nuslopinti darbininkų streikus, suardyti jų vienybę ir pasivergti juos dar didesniai naudojimui, pakol pavergtieji iš naujo nesuderina savo jėgų ir pakol neišdrįs iššaukti kito pasipriešinimo.

Kitaip, bet gi, yra ten, kur pavergtieji vergijos jungą visuomet velka kantriai ir be jokio murmėjimo. Su tokiais darbininkais kapitalas elgiasi skirtingai. Jiem gudrusis kapitalas įkalba žodžiu ir tam tikra literatūra, jog darbininkas yra laimingiausias žmogus pasaulyje. Įkalba, jog darbininkui nuolatinei bedirbant ir betaupant skatikus, yra lemta išvysti skaisčią ateitį. Tam tikra mulkinimo sistema darbininkams pripasakojama, jog streikai ir kovos prieš darbdavius-kapitalistus neša didžiausios žalos ne kam kitam, kaip tik patiems darbininkams—sutrukdo jų žygį į gerbūvį, suardo jų saldžias viltis, padaro juos žiauriais ir nebepaisančiais savai ateinančios laimės. (Žinoma, darbininkams nepasakoma, jog tos "saldžios viltys" ir toji "savai ateinanti laimė" buna tik sapne).

Dar geriau. Darbininkų naudotojai moka nusikūsti ir savo "blogu" gyvenimu. Štai "geraširdis" ir visuomet mėgstantis vadintis "darbininkų draugu" ponas Johnsonas, stambiausias Endicott-Johnson čėverykų kompanijos narys, tulame gelžkelio darbininkų suvažiavime praeitą vasarą savo prakalboj nusiskundė, jog jo padėtis, kai po atsakomingo industrijos vedėjo, yra gana sunki. "Jei aš šiandien galėčiau užimti

vieta drauge su mano draugais darbininkais dirbtuvėje, jei aš galėčiau padaryti jų darbą, gauti jų dienos mokestį ir turėti jų proga linksmybėsna, aš tuojaus eičiau tenai (dirbtuvėn), o savo darbą užleisčiau kitam," pasakė ponas Johnsonas. Išklauius tokią jo "nuoskundą," belieka žmogui tik nusidžiaugti, kad nesirandi pono Johnsono sunkioje padėtyje, iš gilumos plaučių atsidūsti ir su gailėsčiu pasakyti: "oi, kaip jam bloga!"

Taip. Johnsonui ir kitiems jo kolėgoms šiame pasaulyje "bloga". Bloga jiems delto, kad jie negali gyventi darbininkų gyvenimu—negali ateiti dirbtuvėn ir su visų nervų įtempimu padirbėti po 10-12 valandų į dieną. Bloga, kad jie patys neturi progos užsidirbti 20-25 dolerių savaitinės algos ir su šeimyna, susidedančia iš 7-8 ypatų, kokios labai patinka ponui Johnsonui ir kokias jis linki turėti kiekvienam darbininkui, neturi Bloga, kuomet darbininkai sukrauna jiems tūkstančius dolerių kas savaitė ir kuomet progos pasidžiaugti gyvenimo patogumais.—reikia rūpintis apie tų pinigų praleidimą ir apie dar didesnę darbininkų mulkinimą. Bloga, kuomet sunku beišgalvoti kokį automobilį besipirkti ir kur nuolatines vakacijas praleisti. Bloga, kuomet įsitaisai savo namus Floridoj žieminėms vakacijoms, savo namus prie tyrų ežerų vasarinėms vakacijoms, savo puošniausius namus ir šen ir ten, kad nei nebežinai, kuriame name ir benakvoti.

Darbininkui gi visi "patogumai" prie vietos: dirbtuvė, sukrypusi lušnelė, bažnyčia ir, jei yra ištekliaus, "naminėlė" linksmybių iš šaukimui.

Turtuoliai dejuoja savo bloga padėtim, o darbininkai perdaug nerangiai tesiruošia jų iš "blogos" padėties paliuosavimui. Darbininkai tarytum užvydi, kad ponas

Tąsa ant 370 pusl.

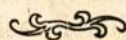
OFISU DARBININKAI

Abelnai rankų darbininkai žiuri į ofisų darbininkus, kaip į gerai apmokamus ir pusiau dykus. Ofisų darbininkai ryte ateina į darbą kiek vėliau, tad iš paviršiaus atrodo, kad jie dirba trumpesnės valandas prie nepalyginamai geresnių sąlygų, negu rankų darbininkai. Tokis saprotavimas apie ofisų darbininkus randa sau pasekėjų veik visur, kuriems nebuvo progos arčiau susipažyti su šios kategorijos darbu.

Lyginant ofisų darbininkų padėtį su mainierių padėtimi, tuli išsireiškia sekamai: Keli metai atgal, mainierių miesteliuose, ofisų darbininkai gyveno geresnius namuose ir geresnioj miesto dalyje, ant kalnelio; kuomet mainieriai gyveno žemai pakalnėje, aplūžusiose lušnose, netoli nuo gelžkelio arba prie anglių pylimų. Bet paskutiniai keli metai taip perkeitė sąlygas, kad ofisų darbininkai persikraustė iš geresnių namų į prastesnius; gi daugelis mainierių apsigyveno geresniuose namuose. Mat, mainieriai stipriai susiorganizavo ir pajėgia iškovot geresnes darbo sąlygas ir didesnę mokesį, kuomet ofisų darbininkai daugelyj atvėjų pasiliko veik savo senose darbo ir užmokesnio ribose. Daugeliui tų baltakalnierių prisieina maitytis prastesniu maistu, dėvėt prastesnius drabužius ir jieškot pigesnių kambarių, negu organizuotiems rankų darbininkams. Jie galvoja ir mato, kad kas tokio yra negera. Neperseniai vienas New Yorke didžiausių bankų darbininkas, likos sugautas bevagiant; jis aiškinosi priešais teisėją, kad iš savo algos, \$30 savaitėj, jokiū būdu negalys pats pragyventi ir motiną užlaikyt.

Imant New Yorke didmiestį, kuriame priskaitoma virš 20 tūkstančių vien tik bankų darbininkų, organizuotų į uniją yra tik trys tūkstančiai. Šioji didžiulė gerai išlavintų ir atsakomingu darbininkų armija yra mažiausiai apmokama. Šimtai knygvedžių dirba už penkioliką dolerių per savaitę, gi

stenografės dar mažiau apmokamos. Visoje New Yorke valstijoje priskaitoma stenografų 113,544. Vyrų tame skaitliuje randa si 9,823, gi moterų 103,721. Knygvedžių, kasierių ir rokundų vedėjų (akauntantų) yra 121,663. Vyrų 61,239, moterų 60,424. Reiškia, "lengvojo" darbo armija susideda iš 235,207 veik išimtinai Amerikoj augusių darbininkų. Šioji armija daugiausiai paversta ir didelėj didžiuj mažiausiai apmokama. Į bankų klerkus žiurima kaip į augštesnės rūšies darbininkus. Gal todėl, kad jų darbas yra atsakomingesnis ir reikalauja didelio atsargumo. Paštaraisiais metais, bankuose pradėjo sparčiai vyrus darbininkus pakeisti moterims darbininkėms. Ši faktą tuli bandė aiškinti, buk moterys yra atsargesnės tame užsiėmime; gi tikrenybėje, tai kaip visur, taip ir čionai pasirodo žemų algų klausimas. Abelnai, New Yorke bankų klerkų algos siekia vyrų—\$100 mėnesiui, o moterų—\$75. Šios skaitlinės reiškia didžiūmos darbininkų uždarbį. Suprantama, kai kurie seni darbininkai gauna kiek didesnes algas, bet didžiūma sunkiai sutinka pragyvenimo skalę. Jeigu palyginsime jų uždarbį su pusėtinai gerai organizuotų siuvėjų, daildžių, namų budavotojų ir daugelio kitų darbininkų, kurių uždarbį siekia nuo \$45 iki \$55, tai pasirodys didelis skirtumas. Šis skirtumas rodosi turėtų ofisų darbininkams aiškiau nušviesti unijos svarbą, nes tik su organizacijos pagalba yra galimybė isikovoti žmoniškas gyvenimo algas. Dabartiniu laiku, New Yorke lyginai ir kituos pramonės centruose, dedama daug pastangų organizavime ofisų darbininkų. Darbas begalo sunkus; ims daug laiko, pakol tikslas bus atsiektas. Ofisų darbininkai turi imti pavyzdį iš kitų darbininkų, kurie organizuoti ir jų pramintu keliu isikovoti sau geresnę užmokesnį. Be organizacijos, be kovos šią gadinę nieko nelaimėsi.

Moterų Darbas Ir Kūdikių Auklėjimas

J. BONDŽINSKAITĖ

Karolius Marksas dar pirm devyniolikto šimtmečio numatė, kad pramonės plėtotė eina link to, jogei moterys tolygiai kaip ir vyrai, bus įtrauktos į masinį daiktų gamimą ir kūdikių priežiūrą, jų auklėjimas turės pereiti visuomenės žinion. Bet tatai bus galima padaryti tik įsikūrus komunistinei visuomenei.

Buržuazijos supratimu, Amerika yra sveikiausias elementas kapitalistinių valstybių šeimynoje. Na tai kaip su pastovia buržuazinia šeimyna Amerikoje? Darbininkė motina taip kaip ir kitose kapitalistinėse šalyse, bado verčiama su kruvinom ašarom palieka savo mažučius kūdikius pas kaiminkas, arba gatvėje ir eina uždarbiauti, nes vyras — tėvas neuždirba pakankamai, kad galėtų šeimyną išmaitinti. Tokių kūdikių, kuriuos motinos palieka gatvės priežiurai, pačios eina uždarbiauti, yra daug ir kas metai jų skaitlius sparčiai didėja. Mes čionai nekalbėsime apie tai, kaip tokių motinų kūdikiai yra aprėdyti, pavalgdyti ir saugioj priežiuroj; taip pat apie pačios motinos darbą namieje ir dirbtuvėje, bet mum svarbu susipažinti, kaip akelai gyvenimas gaivaliniai tiesia pagrindus ir tveria bendrąją struktūrą, kurią išdėstė komunizmo tėvai savo teorijoje.

Komunistai propagavo, kad kapitalizmas kasasi pats sau duobę, į kurią darbininkų klasei tik reikės pastumėt ir užkasti, kad žmonijai nedvoktų pastumtas lavonas.

Technikos plėtojimasis, nauji išradimai, kurie veda vieną atidengimą prie antro, da tobulesnio, visi gyvenimo reikmenys pereina į mašininį, modernišką daiktų gamimą, ir moterys turi apleisti savo virtuvę, pečių, visą namų darbą, o eiti prie mašinos, kur darbas yra daug našesnis, kur žmogaus raumenis pavaduoja technikos spēkas. Bet jau čionai pasirodo tikra būty-

bė komunistinio rėdo—visuomenės valgyklos, miegamų kambarių, maudynių, pasilinksminimų ir t.t.

Tuomet kūdikius turi visuomenė paimiti savo globon, kur bus vedama moderniškai: maistas gaminamas ir abelna priežiura. Tos komunistinės būtybės diegai jau dabar aiškiai įmatomi. Dideliuose miestuose žmonės su prievarta eina valgyti į bendrąsias valgyklas. Jaunos šeimynos, kurios neturi susipirkę reikalingų rakandų ir indų, pasiima du kambarius ir perka valgomus daiktus iš "delegetesien", visokius pagaminatus, kurie dažnai sveikatą suėda.

Bet tas "bendrasis" maisto gaminimas yra perdėm paremtas ant biznio pagrindo, tad daugelis didelių miestų darbininkų sugadina savo organizmą ir padaro biznį daktaram, vaistininkam ir lignonēm. Bendro kūdikių auginimo dar didesnė spraga prasisveria: motina išeina dirbti tris keturius kūdikius palieka gatvės priežiurai. Čionai jau verkiant reikalas veda prie bendro auklėjimo, kur tuos mažučius prižiurėtų, mokyti, aprengti ir pavalgdyti. Bet tai prieš buržuazinės rėdos principą. Už tokių idejų skleidimą, prakeikia dievą ir patį velnią, kiša į kalėjimus, kankina, pudo už geležinių grotų iki grabo lentos.

Buržuazinis liberalas apgailingai numaldins kūdikių motiną, kuri dirba prie mašinos. Mat, jie nori sulopyti suirusią kapitalistinę sistemą. Jie gerai supranta, kad bendras visuomeninis kūdikių auklėjimas atima nuo moteries dvigubą namų ir fabriko darbą; ji savo ranką tuomet pridėda prie mašinos. Dabar jinai savo darbą perkelia į kolektyvų daiktų gaminimo mastą ir todėl buržuazija prisimigus su šventu vandeniu, kryžium ir šautuvu bruka minių galvosna, kad bendras kūdikių auklėjimas, tai didžiausia nedorybė, tai atėmimas bran-

giausio tėvų turto; tai išplėšimas paskutinio lašo meilės iš tėvų širdies. Minios jūjų klauso ir klausys, kol nesupras, kad tai yra tik baubas. Bet supratęs darbo minioms tą realę tiesą, tuomet neišvengiamai sukils revoliucinis vėjas ir supus minias į vieną kūną, tvėrimui komunistinės buvainės.

Šiandien revoliucinė dalis darbininkų neverkšlena, kad moterys turi dirbti. Jie supranta visuomeninės plėtotės tiesą ir šaukia darbo minias į kruvą, kad paliuosuoti mo-

terį nuo dvejojimo jungo. Jie eina prie to, kad panaikintų individualią namų liuobą.

Tuomet jos turės pakankamai laiko su savo kūdikiais pasidžiaugti. Reikia vyti lauk iš savo tarpo tas kapitalistų pasakas apie šeimynos sugrovimą. Šeimyna negali griuti, nes tai yra prigimties įstatymas. Jinai tik gali pakeisti savo formą. Mum tik reikia gerai prisiruošti, kad tinkamai mokėtume pasitikti ateinančią komunistinę gaidynę.

VIENATINĖ MOTERIS

GRI—KIS

Visiems jau žinoma, joguei rusų sovietų valdžios ambasadorium Danijoje yra Aleksandra Kollontai. Ji yra vienatinė moteris pasaulio užsieninėje diplomatijoje.

Pasauliui, kuris dar tebegyvena senoviniais prietarais, kuriam moteris rodos vis dar silpnėsiu nariu draugijoje, yra delto didžiausia nuostaba. Kaip tai moteris gali užimti tokią augštą vietą!

Seniau moterys, juk, težinojo pečių. Tik buržuazija buvo priversta pripažinti jom lygias teises ir dalinai išsklaidyti tuos senovinių prietarų rūkus. Dabar jos politikoj skaitos neva turį lygias teises su vyrais.

Bet tegul neapsivilia moterys. Paviršutinė lygybė tai dar nėra tikroji lygybė. Jei ji turėtų savy pilną lygybę, tai jokios nuostabos nebūtų delei to, kad moteris yra bolševikų atstovė užsieninėje diplomatijoje, kad ji gali atstovauti rusus Danijoje, kad ji gali lankyti Berlyną, Vieną ir kitus svarbius miestus politiniais ir prekybiniais reikalais. Buržuazija tik pagarbą suteiktų nulengdama savo galvą prieš genijų moterį, apie ją maloniai pakalbėtų, kaip kad kalba apie savo diplomatus. Bet taip nėra.

Jau buržuazija, kuri švelniais liežuviais plaka moterį ir sykiausiai ją kelia į dausas, paseno, surambėjo baigia savo dienas, o tačiau nėra vienos moteries neprileido prie vadovau-

jamų ratelių. Nė viena buržuazinė šalis pasauli nėr paskyrus moterį ambasadorium; niekas nežino tokios šalies, kur buržuazinės partijos būtų ištačiusios kandidatę moterį į šalies prezidentus. Ne! Jiem persilpna moteris, neturi tokio proto, kaip vyras ir tt. Jei kur pasitaiko moteris išrinkti į parlamentą ar į teisėjų suolą, kapitalistiniai politikai moka su ja greit apsidirbt, užkišt į koki kampą, kad jos balso vargiai kas galėtų girdėt.

Pažvelgus į darbininkų moterų gyvenimą matai dar aiškesnę paveikslą. Dirbtuvė moteris prie to paties darbo su vyrais gauna daug mažesnę algą, kartais nėra pusės negauna, kiek vyras.

Ar dar reikia platesnio aiškinimo apie moterų teises dabartinėje sistemoje? Jos nėra lygios.

Senis kapitalizmas, įtraukęs moterį socialio gyvenimo pilnan sukurin, paraginęs kovot už savo teisę, deda pastangas iš jos tas gautas teises paveržti. Jis pripažysta lygias teises su vyrais tik ant popieros, gi gyvenimo praktikoje pažemina, tą patį senovinį formalumą..

Jaunutis komunizmas ateina pagalbon moterim. Jis atidaro jom duris žengti pirmyn, kilti augštyn, kiek tik jos turi išgalės ir sugabumų.

Moterys Plačiame Sviete

PELĒDA.

Pietų Amerikoj. — Pietų Amerikoj, moterų darbininkų judėjimas labai menkas, jos apkrautos dirbtuvės ir naminiiais darbais, didelėmis šeimynomis, pasinėrę kunigų įtakoje taip, kad apie pasaulinį jų seserų dalyvavimą revoliuciniam judėjime jos labai mažai įdomauja. Pilietinės teisės jų, palyginamai menkos, nors paprastai didžiuj, kovoje už pilietines teises vadovauja buržujės moterys, bet ir jos paskendę madose ir tuščiuose pasikalbėjimuose.

Kiek įžymesnis moterų judėjimas yra Argentinoj. Tenai net prie komunistų partijos organizuojama moterų skyriai. Argentinoj darbininkų padėjimas sunkus, o ypatingai tarnaitės yra tikromis vergėmis, jų darbo valandos priklauso nuo ponios gerumo.

--:-- --:-- --:--

Chile respublikoj pastebima žymus moterų stengimasis studijuoti augštesniuosis mokslus, daugelis baigusių kolegijas matoma įvairiose klinikose, ligonbučiuose, dirbtuvių inspektorėmis ir tam panašiai.

--:-- --:-- --:--

Airioj. Airioj moterų judėjimas eina greta abelno darbininkų judėjimo. Politinių kalinių eilėse nemažai randasi moterų, kurios kalėjimuose biauriausiai buržuazinės valdžios agentų kartu su kitais darbininkais kankinamos. Neseniai sugrįžusi Amerikos Raudonojo Kryžiaus atstovė, panelė Broderick, savo raporte apie kalinių padėtį pasakoja sekamai: "Aš gavau leidimą atlankyti politinius kalinius, kur atradau nežmoniškas sąlygas. Aš mačiau moteris su apdraskytais veidais ir baisiai apdaužytas. Viena mergina buvo permušta galva, kuriai buvo reikalinga uma medikalė pagelba, Aš girdėjau ypatingus liudijimus, kaip politiniai kaliniai nežmoniškai mušami ir torturuojami lig tokio laipsnio, kad jie patys pradeda prašyti jog juos nužudytų. To-

kias kankynes atkartoja kas antrą dieną.

Sodžiaus moterys Airioj, randasi galingoj kunigijos globoj, jaunos mergaitės, mažai turi progų lankyti mokslaines. Sodžiaus neužbaigiamas darbas ir kitos gyvenimo aplinkybės, neleidžia moterims pažvelgti į pasaulį, bet jos jaučia gyvenimo sunkumą, iš kurio veikiausia netolimoj ateityje ir jos imsis priemonių pasiliosavimui.

--:-- --:-- --:--

Chinija. Tarpe Chinijos moterų net ir pradinė apšvieta stovi labai žemam laipsnyj. Tiktai viena iš dešimties moka pasirašyti savo vardą. (Vyrų trys ketvirdaliai moka pasirašyti vardą). Pastaruoju laiku nemažas Chinijos skaitlius moterų lanko tenais įsteigtas Y.W.C.A. organizacijos mokslaines ir noriai mokosi. Suprantama, tokiam jų pasiryžimui išmokti skaityti ir rašyti, nemažai pasipriešina jų vyrai. Vienas pasakęs, kad jeigu jo pati išmoks perdaug, ji paliks žiauri link jo. Tas mokslaines lanko įvairių profesionalų, bzinierių bei šiaip turtingesnių pačios bei dukters; gi Chinijos darbininkės yra tikroms vergėms, daugelis jų dirba dirbtuvėse, kantorose ir namuose. Yra specialė rūšis darbininkų, kurios tarp 12 ir 20 metų amžiaus yra perkamos. Šios darbininkės skaitoma augštesnėmis, negu paprastos tarnaitės, nors jų padėtis daugelyj atvėjų daug liudnesnė. Atėjus laikui ištekti, jų pirkėjas turi jom surasti gerą jaunikį ir duot kiek kraičio.

--:-- --:-- --:--

Rusija. Rusioj specialė agitacija vedama tarpe moterų, supažindinimui, kaip suteikti geresnę priežiurą kūdikiams. Tam tikslui rengiama demonstracijos, kurios patys kūdikiai neša iškabas su užrašais: "Duokit mum geresnio pieno. Nebučiuokit mumus į burną" ir tt. Rusija daugiausia atydos pašvenčia del tinkamo išauklėjimo busimos genkartės.

Tragi-Komedija

V. VARNAS.

Sunku Amerikoje surasti tokį kampelį, kur kapitalistai neišnaudotų jaunuolių arba, geriau sakant, vaikų. Labai gerai, kad vaikai spėja užbaigti pradinę mokyklą, bet daugelis jų neužbaigę nei pradinių mokyklų atsiduria dirbtuvėse. Tėvai, turėdami didesles šeimynas ir mažai uždirbdami, greičiausiai skubina savo nesubrendusius vaikučius siųsti į dirbtuves. Visoje Amerikoje milijonai vaikučių dirba gana sunkius ir pavojingus jų sveikatai darbus, gaudami mažiausią atlyginimą. Darbdaviai visur stengiasi suaugusius pašalinti iš darbo, o jų vietuose pastatyti kūdikius.

Pirmiausia buvo įstatymais draudžiama nepilnamečiams dirbti dirbtuvėse, bet dabar augščiausias šalies teismas tą įstatymą panaikino, pripažino nekonstucijiniu. Panaikinus tą įstatymą, kapitalistams rankos pasiliosavo.

Iš pranešimų matome, kad šiais metais visur vaikų darbas padidėjo, visur dirbtuvėse randasi daugiau vaikučių, negu kad pirmiau buvo. Pavyzdžiui, Conn. valstijoje šiais metais vaikų skaitlius dirbtuvėse padidėjo net ant 57 nuošimčių, kitur — Baltimore, New Yorke, New Havene, Detroite, Bridgeporte, Newarke padidėjo ant 24 nuošimčių.

Darbo departmentas gavo žinių, kad penkiuose stambesniuose pramonės miestuose vaikų išnaudojimas pakilo ant šimto nuošimčių.

Vienas Washingtono valdininkų savo raporte nurodo, kad kasyklų rajonuose apie pusę vaikų tarpe 13 ir 16 metų amžiaus apleidė mokyklas ir nuėjo į kasyklas dirbti.

Čia kiekvienas supras, kaip šitie jaunuoliai išnaudojami. Juk jie neorganizuoti, todėl negali darbdaviams pasipriešinti, negali pareikalauti didesnių algų, trumpesnių darbo valandų ir geresnių darbo sąlygų. Apart to, labai dažnai darbdaviai juos sta-

to dirbti ten, kur darbininkai streikuoja ir jie nesužiniai streiklaužiauja.

Nelabai seniai buvo susekta, kad New Jersey valstijoje tulos dirbtuvės nesvietiškai kankina kūdikius, verčia juos dirbti nuo 12 iki 16 valandų į dieną. Jeigu kūdikiai neatlieka tiek darbo, kiek jiems užduodama, tai juos botagais muša. Daugelis kūdikių dirba visas septynias dienas, nežinodami net nedėlinio poilsio.

Iškilus šitam skandalui viešon, valdžia patraukė teisman darbdavius. Bet iš to teismo išėjo tragi-komedija ir visi arba veik visi darbdaviai likosi išteisinti, jų negalėjo nubausti. Kada juos patraukė teisman New Jersey valstijoje, kur randasi dirbtuvės, tai paaiškėjo, kad jų toje valstijoje nieku būdu negalima teisti, nes jų įstaigos inkorporuotos New Yorke valstijoje ir čia randasi generalės valdybos. Prisiėjo visą dalyką perkelti į New Yorke valstiją. Kada darbdaviai atsidurė New Yorke valstijos teisme, tai vėl pasirodė negalima jų bausti, nes jų dirbtuvės randasi New Jersey valstijoje ir ten vadinamas prasikaltimas papildytas. Taip vargšė valdžia ir negalėjo nubausti darbdavių.

Ar tai reikia didesnio pasityčiojimo, didesnės ironijos?

Ir taip, kapitalistams liuosos rankos ir jie kaip tik nori, taip gali kūdikius išnaudoti. Valdžia "nesuranda" būdų jų nubaudimui.

Amerikos Darbo Federacija savo suvažiavime neva buvo užsiminus apie kovą prieš vaikų išnaudojimus, bet kas iš to. Juk Gompersas ir visa jo mašina dabar užimta kova prieš radikalus, kova prieš tuos darbininkus, kurie priklauso Švietimo Lygai ir kurie stoja už šią Lygą. Ir negalima nei laukti, kad Gompersas su savo mašina kada nors pradėtų kovą prieš vaikų išnaudojimą.

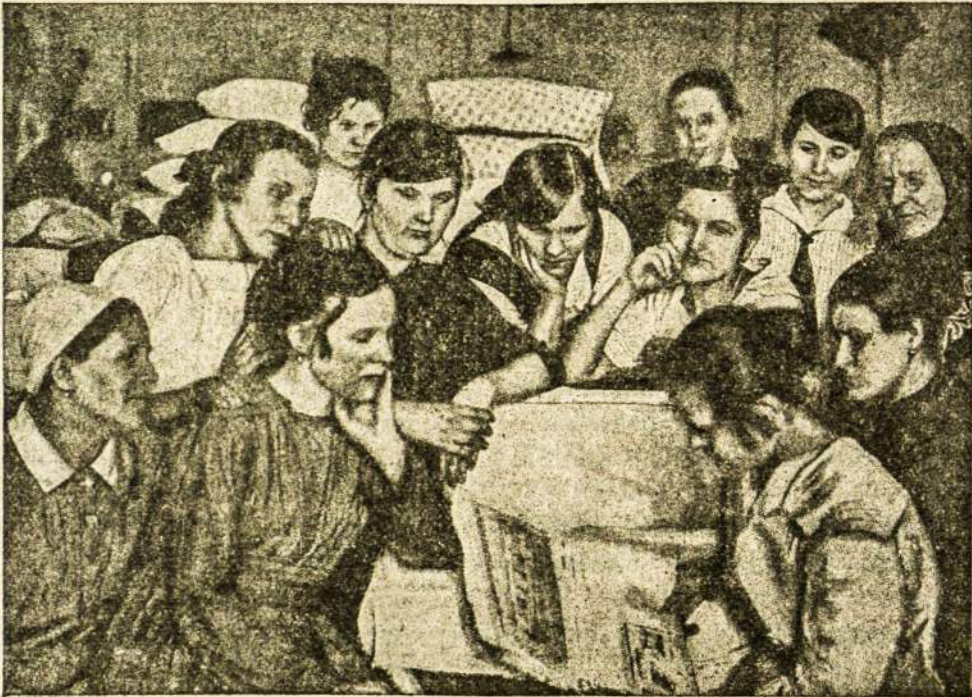
Jaunųjų Darbininkų Lyga kreipėsi prie Gomperso reikalaujama pradėti organizuoti į uniją visus jaunuolius, kurie tik randasi dirbtuvėse, bet Gompersas į tai atsakė... tylėjimu. Lyga, nesulaukdama jokio atsakymo, pati bandė organizuoti jaunuolius, bet ir čia susidūrė su įvairiomis skerspainėmis, pastatytomis Amerikos Darbo Federacijos, ir negalėjo savo pradėtą darbą toliau varyti. Tuo tarpu milijonai kūdikių randasi įvairiose dirbtuvėse, juos ten išnaudoja ir jų sveikatą naikina. Iš tų milijonų kūdikių negalima laukti sveikų, stip-

jos sveikatą, apie jos gerbuvį, apie pagerinimą busimos genkartės.

Čia irgi pasityčiojimas iš vargšų darbininkų.

Visa tai matant, kiekvieną verčia pagalvoti: nejaugi nėra kito kelio pagerinimui žmonių buvio? Nejaugi prie dabartinės technikos išsivystymo negalima apsieiti be kūdikių darbo?

Taip, yra kelias, tik gaila, kad darbininkai dar nesusipratę ir to kelio nemato. Tą kelią rodo Amerikos Darbininkų Partija, bet dar mažai kas juomi eina...

Maskvoj darbininkės skaito "Pravdą".

rių žmonių, nes sunkus darbas, didelis nuovargis, miego trūkumas neleidžia jiems sustiprėti, sveikais užaugti.

Pagaliaus, nereikia eiti nei į dirbtuves. Pažiūrėkime didmiesčiuose ant gatvių ir čia pamatysime tūkstančius kūdikių nuo penktos valandos ryto iki dvyliktos nakties bėginėjant su laikraščiais. Čia irgi vargšų darbininkų kūdikiai vargsta, skursta, neišmėga, nepavalgo kaip reikia.

Tuo tarpu buržuazija kalba apie žmoni-

OI, KAIP JIEMS "BLOGA!"

Tąsa nuo 364 pusl.

Johnsonas, Morganas, Schwabas, Rockefelleris ir kiti neateitų drauge su jais dirbtuvėn. O tai negerai. Nereikia užvydėti. Privalome sparčiau ruoštis ir išliuosuoti juos iš "blogos" padėties.

IŠ PRAKALBU

Monologas.

SENAS VINCAS.

(Paprastas kambarys, kūmutė, įėjus į kambarį, pradeda):

Prakalbos, prakalbos!... Maniau dievės žin kas, o kaip nuėjau, tai nei šis, nei tas. Kokia piemenė atvažiavus ir ženotas moteris mokina. Na, ir ką ji gali žinoti apie ženočių gyvenimą, jeigu pati nėra bandžiusi?...

Juokai tik ima... Ji mane pamokins, kaip vaikus auklėti ir kiek jų gimdyti. Norėjau pasakyti jai, tik nediršau: tai jau mano, panele, biznis, kiek aš noriu, tai galiu turėti. Aš be tokių panelių pavelenijos, jau dėkui dievui—devintą auginu.

Aš jums turiu pasakyti, kad ženotų žmonių gyvenimas be vaikų, tai lyginai šuo be uodegos. Norėjau pasakyti, tik nediršau: šneki, panele, bešneki, bet kaip apsivesi, tai nė jusi, kaip apie tave pradės šokinėti koks pustuzinis vaikelis. Visos kytros, kol nevedusios, o kaip apsiveda, tai ir kytrumas prapuola.

Tiesa... Kalbėtoja sakė, kad didelė šeimyna užtraukia skurdą, bėrnus ir muštynes tarp vyro ir moters. (Atsidusėja)... Ir maniškis tankiai apstumdo mane, bet aš jam nepasiduodu! Aš jam per burną, jis man per snukį; jis man už kuodo; aš jam už plaukų—ir apsimušėme. Bet už poros dienų vėl sueiname į zgadą: jis pasidaro toks geras, toks meilus ir bučiuojamės tarsi tik ką apsivedę. Jeigu neapsimūštume, tai atsibostume vienas kitam ir reikėtų skirtis.

Tas pats ir su vaikučiais. Jeigu vaikų nebūtų, tai žmonės išvirstų į laukinius, nes neturėtų progos susieiti, pasilinksminti. Dabar kas kita. Gimė vaikas, nauja pramogėlė: iškeli krikštynas, susiprašai gimti-

nes, pažįstamus, kaimynus, pabaliavoji porą dienelių ir tuoj kitaip jautiesi. Priek tam, dar ir nauja giminė ateina į familiją, tai kūmas su kūma, ir taip slenka metelis vienas paskui kitą.

Neturint vaikų, kągi moteris veiktų pasilikus namie, kuomet vyras išeina į darbą?.. Ji pradėtų nerimauti ir susidėtų su burdingierium, kuris dirba naktimis. Su vaikučiais kas kita. Jie bovijasi, o tu triūsiesi; jie susipešė, o tu kaltesni apkumščiausiai, nekaltą pabučiausiai ir jautiesi, kad ir tu turi ant ko nors valią.

Kada vyras apstumdo tave, tu neturi kam pasiskusti, ar nuvaryti piktumą, tuoj vienam kitam į sprandą, apstumdei, apdaužei antausius ir tuoj ant širdies palieka lengviaus.

Palaukite. Kitu kartą, kaip tik atvažiuos tokia kytruolė ir pradės mokinti ženotas moteris, aš tuoj ant steičiaus ir rėžiu prakalbą. Aš ir šiandien norėjau ją sukirsti, tik vis neišdiršau. Kitu kart būsiu drąsesnė ir neduosiu nė išsižiot. Kuom ji geresnė už mane?... Kad jau ženota moteries mokintų, tai nebūtų taip pikta. Bet

dabar, atvažiuos kokia piemenė, kuri neturi jokios nuovokos apie vyrą, bei gimdymą, ir mokina moteris, kurios pagimdžiusios yra ne tik po vieną, bet po devynis ir daugiau.

Neišdrįsau kitą kart būsiu drąsesnė ir paklausiu jos: Šneki panele, bet pasakyk man, ar daug vaikučių esi užauginus?... Žiūrėsiu, ką ji atsakys ant to?... Ir ką ji gali atsakyti... Susisarmatįs ir nueis nuo steičiaus, o aš tuoj pradėsiu savo spyčiu.

Niekus šneka ir tiek. Sako reikia vienyti, prigulėti prie draugijų bei unijų. Ir kam to reikia?... Tos unijos kelia streikus, supykina bosus, o tie paskui stumdo, kaip šunis darbininkus iš vieno pleiso, į kitą. Mano vyras nepriguli prie unijos, o bosas jį daug geriausiai myli, negu kitus. Kodel?...

Todel, kad mano vyras nesisporina su bosais. Nė vienas krikštynas nepraleidžiame, nepasikvietę bosą. Per Jonuko krikštynas norėjau, kad bosas su bosiene būtų kūmai, bet neapsiėmė, bet ir neatsisakė. Kitam tai tikrai būsiąs kūmas.

Mano vyras kiek sykių man sakė, kad jį bosas labai myli. Esą, priima kokį eirišėlį, tai tas tąsos, tąsosi su cukraus maišu ir negali pakelti. Bosas ateina ir sako: Džen, parodyk tam varlei, kaip reik dirbti. Mano Dženas tik capt du maišu ant syk nunešė, sugrižo, paėmė kitus du, padarė kelis tripus ir vėl ima po vieną maišą. Eirišas žiuri akis išvertęs, o bosas patekšlėno Dženui per petį ir sako: Jų ar džekes, Džian.

Tai matote. Nei mums reikia bijoti vaikų, nei reikalingos unijos. Būk geras bosui, tai viskas bus gerai.

Savaip. Iš Proto Kraustosi

V. VARNAS.

Californijos valstijoje yra išleistas įstatymas, kad darbdaviai, samdydami moterį darbininkę, mokėtų jai į savaitę ne mažiau devynių dolerių.

Rodosi, prie dabartinio maisto, drabužių ir būtų brangumo, uždirbant devynius dolerius į savaitę, jau ir dantis ant lentynos padėjus negalima išgyventi. Bet kapitalistams ir toks įstatymas nepatinka, nes jie užvedė bylą ir nori jį panaikinti, kaip nekonstitucijini.

Kad kapitalistai nori tokį įstatymą padaryti nekonstitucijiniu, čia mes nematome nieko nepaprasto. Juk kapitalistai norėtų, kad darbininkai ir darbininkės dirbtų be jokio atlyginimo ir dar ilgiausias valandas. O dabar darbininkei nevalia mažiau mokėti, kaip devynius dolerius į savaitę. Bet priešžastis, kuria remtasi užvesta byla, yra labai įdomi.

Tula moteris, kaip laikraščiai sako, darbininkė, pareiškė, kad ji sutinka saldinių dirbtuvėje dirbti už šešius dolerius į savai-

tę, bet dabar to negali padaryti, nes valstijos įstatymai reikalauja mokėti devynius dolerius. Ot čia darbdaviai ir surado varžymą laisvės, kas esą priešinga Amerikos konstitucijai. Dabar jų advokatai reikalauja, kad teismas pripažintų tokį įstatymą nekonstitucijiniu.

Čia jau reikia pasakyti: kiekvienas savaip iš proto pradeda kraustyti.

Amerikoj vienas stambus darbdavis buvo nubaustas už tai, kad samdydamas moteris darbininkes neprisilaikė įstatymo nustatančio darbininkėms minimum algą. Gavęs progą, apeliavo į augštesnį teismą, reikalaujamas panaikinti tą įstatymą, nes jis esąs priešingas šalies konstitucijai, kuri suteikianti žmonėms pilną laisvę.

Kada kapitalistų klesos reikalai paliečiami, tai atsimenama ir šilies konstitucija, ir visokios laisvės. Bet kada darbininkai ir darbininkės išeina streikan, tai tuomet šalies konstituciją pavaduoja policisto lazda...

“Mirtis Dievui”

V. VARNAS.

(Lyg feljetonėlis)

Tikiu į dievą tėvą, viso galinti, sutvertoji dangaus ir žemės ir stebiuos jo bejėgumu ir nesumanumu. Stebiuosi, kaip jis, būdamas visogaliu, tapo bejėgiu?!

O gal todėl, kad ant žemės karaliai, pirmiau buvę visogalingais, dabar jau tos galios neteko... Gal todėl dievas tapo begaliu, kad ir ant žemės begaliai virto valdovais, o valdonai turėjo užimti jų vietą.

Stebiuosi ir nesuprantu. Ir ne tik aš tų dievo paslapčių nesuprantu, ne tik aš toks žioplis, yra ir daugiau tokių.

Kunigų organas “Draugas” išpausdino vyskupo Dijau įsakymą melstis visiems kunigams, kad dievas išgelbėtų Rusiją nuo bolševikų. Ir dabar visose bažnyčiose beveiliniais telegramais siunčiamos dangun maldos-prašymai dievui, kad jis gelbėtų Rusiją. Dievas savo soste apkrautas prašymais ir negali nei pasijudinti, jis visogalis, nežino nei ką daryti. Jis norėtų kunigų prašymą išpildyti; norėtų visus bolševikus išnaikinti, bet nepajėgia, o nepajėgia todėl, kad visogalis, kad be jo žinios, be jo valios ir plaukas nuo galvos nenuslenka...

Vyskupas Dijau savo paliepime sako:

Be galo išbiaurotos mūsų viešpaties kančios paminėjimas. Iš visur visas laikas šaukta: ‘Mirtis dievui!’ Vienoj vietoj Judos pagerbimui pastatyta jo stovyla.”

Baisu! Kada kunigai ir davtkos neduoda dievui ramybės, prašo visogalinti sunaikinti bolševikus, paversti juos dulkėmis, tai bolševikai biauroja viešpaties kančias ir dar šaukia—dievui mirtis! Brrr... Baisu! Nejaugi bolševikai galingesni už viešpatį?

Nejaugi jis, būdamas visogaliu, leidžia bolševikams taip elgtis?

Aš nesuprantu. O gal jūs, skaitytojai, suprantate?

Kada žydai Kristų kryžiuvojo, tai visgi dievas dar pajėgė žemę supurtyti, uolas

skaldyti, perkūnus darban paleisti, bet dabar... bolševikai ne tik jo sūną kryžiuvoja, bet ir jį patį rengiasi nužudyti, o jis sėdi sau ramiai ir nei pirštu nepajudina...

Vyskupas sako: “Sovietų valdžia kas kart vis žiauriau atsineša į religiją. Bažnyčios puolamos ir plėšiamos, šventųjų relikvijų baisiai profanuojamos, paimtos iš bažnyčių ostijos viešai aikštėse deginamos”...

Ir štai, kada gyvą Kristų, sėdintį ostijoje, bolševikai aikštėse spirgina, kepina, kaip gospadinė “steiką”, tai visogalis dievas sėdi, kaip mumija ir nepasijudina. O jeigu kada sumano pasijudinti, dar nori parodyti savo galią, tai nubaudžia italus, japonus ir kitus, o ne bolševikus, didžiausius katalikų priešus, kurie jau ir jį patį rengiasi nugalabinti.

Kaip dabar suprasti dievo jėgą ir kaip galima jį maldauti, kad bolševikus nubausių? Pasirodo, kad visogalis dievas paliko begalis; pasirodo, kad bolševikai visą galią paėmė iš savo rankas. O tas atsitiko todėl, kad dievas, tverdamas pasaulį, padarė mažą klaidą; jis, lipidamas pirmą žmogų iš molio, ne pats kasė tą molį, bet ėmė iš kiaulių knisyklos. Nuliupintas žmogus, per ilgus metus, persiėmė kiaulės drąsa ir dvasia ir užgriebė nuo savo viešpaties visą galią.

Dabar dievas mato savo klaidą, bet jau nebepajėgia ją atitaisyti. Ir juo kunigai ir davtkos daugiau meldžiasi prie jo, kad jis bolševikus sunaikintų, tuo daugiau jį nervuoja, gadina jam sveikatą ir trumpina amžį...

ŠIS IR TAS

Surinko V. A. ZOSYTĖ

Visokia ekonominė kova, neišvengiamai virsta politine kova. Todėl revoliucinės unijos turi būtinai eiti ranka rankon su komunistų partija.

--: --: --:

Darbininkė moteris yra pilnateisė narė šeimynoj išnaudojamų. Revoliucinės unijos neturi skirstyti proletariatą į lytį.

--: --: --:

Socialę revoliuciją tik tada laimės, kada darbininkų masės bus skaitlingos draugės klesų kovoj.

--: --: --:

Kasdieninė klasių kova, tai geriausia revoliucijos ir komunizmo mokykla.

--: --: --:

Nedarbo klausimas negali but išrištas su pagalba kapitalistinėse valstybėse, bet tik sutruškinus ją ir įsteigus proletariato diktaturą. Dirbantis darbininkas neturi manyti, kad jo kapitalistinėje tvarkoje bedarbė negalės pasiekti.

--: --: --:

Darbininkų laimėjimas gali būti tik tokiame atsitikime, jeigu kiekviena dirbtuvė, kiekvienas fabrikas virstų tvirtove revoliucijos, jeigu viduje kiekvienos pramonės, mes suorganizuosim organus pasipriešinimo, organus apsigynimo ir užpuolimo, tokius organus, kurie vienija visus darbininkus, dirbančius toje pramonėje.

--: --: --:

Rėmimas kokiū nors būdu savo klesos priešų—lygus tam, kad tu dergtum į savo lovą, kurion paskui turi gulti.

NUOTRUPOS.

ST. JAS—NIS

Rengimasis Naujan Karan.

Ponas Ivy L. Lee, dalyvavęs Tautų Lygos taikos konferencijoje, savo prakalboj, laikytoj Binghamton, N.Y., neseniai pasakė: "Europa šiandien išleidžia apsigynimui daug daugiau pinigų, negu kad ji išleido prieš didįjį karą. Europa gatava stoti karan bile valandą; ji pasirengusi su tokiais mirties ginklais, kokie pirmiau nebuvo nei svajoti. Kitas karas ateina daug baisnis, negu praeitasis. Francuzija bėgiu šešių valandų gali paleisti darban šešis šimtus smarkiausių karo orlaivių."

Taip. Europa smarkiai ginkluojasi. Neatsilieka nuo to ir Amerika. Ginkluojasi visas buržuazinis pasaulis. Naujas ir daug baisnis, negu praeitasis karas gali prasidėti bile valanda. Jeigu tik darbininkai klausys buržuazijos paliepimų, kraujas ir vėl gali pradėti lieti.

Tačiau, ar darbininkai beklusys buržuazinėse komandos, tai jau kitas klausimas. To klausimo išsprendimu privalo pasirūpinti kiekvienas darbininkas. Tą klausimą reikia išspręsti taip, kad pasaulį valdytų ne tie, kurie gali karus tik paskelbti, o patys žiūrėti į jį iš tolo, bet tie, kurie gali kariauti ir kurie gali pasaulio valdymui pastatyti naują pamatą—tokį pamatą, kokį stato Rusijos darbininkai.

--: --: --:

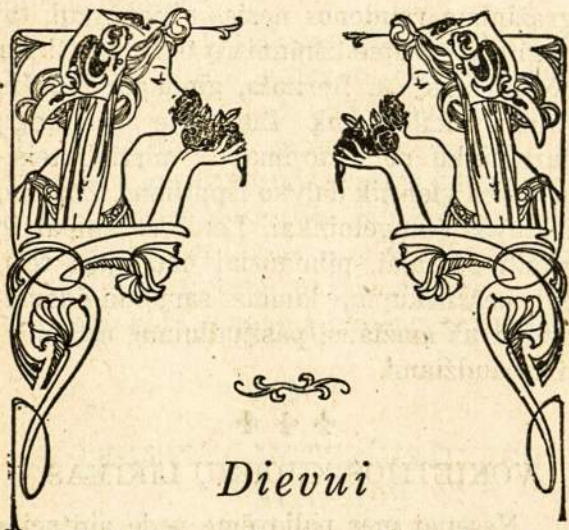
Tai Vis "Demokratija."

Raporte apie New Yorko bėdnuomenės gyvenimą, sakoma, jog yra tokių vietų, kur žmonės turi lovas tik aštuonioms valandoms. Pavyzdžiui, nurodoma, jog tulame name, skiriamam vienai šeimynai, gyvena 42 žmonės. Jiems lovos visuomet šiltos, nes jie guli jose pasivadudami po aštuonias valandas. Gyvena jie taip, žinoma, ne iš "raškažio", bet vargo verčiami. O verčia

juos gyventi tokį gyvenimą namų savininkų plėšikiškos randos ir taip vadinama "stoka namų."

Stoka namų, betgi, tampačiame New Yorke būtų galima išlyginti, jeigu šalyje ir mieste būtų pačios bėdnuomenės valdžia. New Yorke, ponijos apgyventose vietose, galima rasti daugybę tuščių namų, kurių dabartiniai savininkai išvažiuoja žiemavoti į šiltus kraštus; galima rasti daugybę pustuščių namų, kuriuose gyvena tik 2-3 ypatos, kiekviena ypata turi po kelis kambarius. Namų stokos klausimas New Yorke išsirištų nesunkiai ir nereikėtų po 42 ypati gyventi vienos šeimos kambariuose, jeigu bėdnuomenei būtų valia nueiti nakvynėn į ponijos tuščius palocius.

Bet, garbingos šalies "demokratija", tai vis "demokratiškai" ir patvarko. Vieni gali po 42 ypati "garbingai" gyventi vienos šeimos kambariuose, o kiti tuščius, švarius ir gražiai papuoštus namus gali atlankyti tik tai tada, kada panori, o kada nenori juose gyventi, turi teisę uždaryti, kad kiti neapgyventų.

Dievui

Meldžiaus, dieve, tau klupodams
Ilgus metus ir kasdieną,
Turėdamas viltį vieną:

Tu klausai.

Maniau, duosi ko geidauju,
Vesi į palaimos kraštą,
Sumažinsi vargų našta
Ir kančias.

Pasilsės, tariau, man kūnas,
Nudžiugs siela, mintis, protas,
O nugarkaulis kuprotas
Atsities.

Bet... ant tuščio mano maldos:
Tu į šalį kreipi ausį...
Nors visuomet aš meldžiausi
Nuoširdžiai.

Lauktos laimės man neduodi,
Bėdos, vargai nemažėja,
Mano buvis sunkėja —
Ein blogyn.

Et, sakau tau, dieve senas,
Tu esi tarsi apkurtes, —
Tik delto, kad aš beturtis,
Neklausai.

Tik turčiams tu teiki laimę,
Jų linksmybėms nėra galo:
Vyno, valgių ant jų stalo
Kiek tik reik!

Todel, dieve neteisingas,
Maldų tau jau nebesiūsiu,
Savo vargais nesiskųsiu, —
Nėr naudos.

Pasitelkęs sau draug-brolius,
Pats į laimę kelią skinsiu,
Ir po kojomis tą minsiu,
Kas trukdys!

Tau gi, dieve, aš pareikšiu:
Maldų mano nebelaukie,
Pats gi sveikas sau keliaukie
Po velniais!

1923.

Buolio Sūnus.

APŽVALGA

LIETUVOS BUOŽIŲ VALDŽIOS TEIS- MŲ TEISINGUMAS.

Kad lietuviški tautininkai ir "socialistai" nuolatos myli kalbėti apie Lietuvos demokratiją, o ypač sugižus renegetui Griagaičiui iš Lietuvos, kuris negali atsigerėti Lietuvos demokratinę tvarką ir teismų bešališkumu; tai nušvietimui aiškiau teismų bešališkumą, mes perspausdinam iš "Kareivių Tiesos," tilpusį laišką, kuriame nurodoma, kaip "bešališkai teisiami kareiviai, kurie nelaižo savo viršininkams batų. Skaitome: "Aš pašauktas kareivijon 1919 m. gruodžio 15 d., tapau 1921 m. spalio 13 d. atleistas namon. Mano dalies kareiviai tuomet stovėjusieji Radviliškio miestely atsisveikinimui surengė man bendrą vakarienę, kame teko mažumą išgerti. Grįždamas po bendros vakarienės į kareivines kaip išsi-gėręs ėmiau dainuoti, už ką karininkas-leitenantas Stasiulis mane areštavo. Leitenantas Stasiulis mane suareštavęs drožė man per veidą ir sukruvino. Budamas įgėrusiu aš iš karščio ir nepasijutau, kaip jam už suteiktąjį man smugį atsakiau tuomi pat. Aštuntojo pulko karo lauko teismo sprendimu iš 19 d. gruodžio 1921 m. už šitą "pasi-priešinimą" tapau nuteistas sušaudyti. Sekančią dieną atėjo į daboklę, kame buvau aš laikomas, pulko adjutantas siulė man pasirašyti po prašymu prezidentui, kad susimylėtų. Aš po prašymu pasirašyti atsisakiau, pridurdamas, jei jau jus taip trokštate mano kraujo, tai ir atsigerkite. Vėliau, atėjęs patsai pulko vadas ėmė mane įkabinėti paširašyti po prašymu prezidentui, bet aš griežtai atsisakiau. Gruodžio 21 d. mane išvedė iš daboklės į laukus ir pastatė prie duobės, kad sušaudyti. Pulkininkas dar kartą priėjo prie manęs ir siulė pasirašyti po prašymu, bet aš atsisakiau. Pulkininkui at-

sitraukus pasigirdo kariška komanda ir sutartinas 10 šautuvų trenksmas. Kraujas mano gyslose sustingo, vienok aš greit suvokiau, kad kareivių taikyta virš mano galvos ir aš likau nepaliestas. Leitenantas, vadovavęs šitiems, kaip koks pasiutęs plėšrūnas, puolėsi grumodamas iššaudysias visus juos, kam jie tyčia netaikė į mane, bet galop liepė mane varyti atgal į daboklę. Gruodžio 24 d. man buvo atnešta raštas, kad prezidento nutarimu mirties bausmė man paiminta sunkiųjų darbų kalėjimu ligi gyvos galvos. Taigi du metų gynus tėvynę, dabar jau du metai kaip pudomas kalėjime ir tam visam galo nesimato."

K. Jurkunas.

Panašių kalinių randasi pilni "demokratiškos" Lietuvos kalėjimai. Kauno kalėjime yra 752 kareiviai kaliniai, šešto forto kariniam kalėjime 350. Taigi tik dviejuose kalėjimuose virš tukstančio kareivių kalinių. Jeigu kareivius mirtimi teisia už sugražinimą raudonos nosies viršininkui, tai kągi kalbėti apie komunistų teismus. Gi per "Naujienas" A. Bernota, gindamas buožių valdžią kalba, buk Lietuvoje sąmoningų darbininkų persekiojimai ir mirtimi teismai, yra vien tik dalyko išputimas. Žinoma, Lietuvos šmugelninkai, Lenkijos šnipai ir kitoki gaivalai, pilniausiai naudojami teismų bešališkumu, kuomet sąmoningidarbininkai už mažiausį pasijudinimą, esti mirtim baudžiami.

VOKIETIJOS KUDIKIŲ LIKIMAS.

Nesenai mes paliovėme vedę agitaciją reikale šelpimo Rusijos kūdikių, bet tasai badaujančių kūdikių šauksmas nenu-tyla Europos karo nuteriotuose miestuose bei sodžiuose. Rusijos darbininkų valdžia

deda visas pastangas, kad tik geriau ap- rūpinus kūdikius, gi kapitalistinės valsty- bės, kurios po karui ar tai apsvaigo perga- le, ar tai likos daugiau pavergtos, kūdikių likimas pasidarė stačiai baisus.

Vokietijos kūdikiai šiandien stovi prie- šais baisią bado šmėklą: tūkstančiai kūdi- kių atėjus žiemos metui, žūs nuo bado ir šal- čio. Sakoma, kad šešiosdešimtas visų nuo- šimtis kūdikių serga džiova. Mirtis tarp kū- dikių šią žiemą padidėjo dvidešimtis vienu nuošimčiu, palyginus, su pereita žiema.

Kvakierių organizacijos atstovai, kurie turi įsteigę šelpimo skyrius Berlyne ir ki- tuose Vokietijos didmiesčiuose, savo atsi- šaukime praneša, kad virš septyni milijonai kūdikių reikalauja skubios pagalbos. Did- žiuma tų kūdikių suvis negauna šilto maīs- to bei duonos. Sodžiuose ir miestuose pieno gaunama tiktai viena dešimta dalis, pirm karinės produkcijos. Kūdikiai yra taip su- vargę ir išbadėję, kad jeigu nepribus iš už- sienio jiems parama, tai jų didelė dalis ga- lės išmirti, o likusieji taps netinkamais draugijos nariais. Visoj šalyje randasi virš trijų milijonų darbininkų bei darbininkių, kurie be čeverykų, o vietoj drabužių, sku- durais apsirengę.

Tai tokis paveikslas šiandien Vokieti- jos darbininkų, ir nesimato geresnio ryto- jaus dėl jų, kol tenais viešpataus kapitalis- tinė valdžia, kuri ranka rankon eina su Francijos imperialistais, kad dar daugiau iš naudojus juos. Vokietijos darbininkams rei- kės pereiti tais takais, kuriais ėjo Rusijos darbininkai, nuversdami kapitalizmą, kad pasekmingiau žengus į laimingesnį rytojų.

SUTRUMPINO MOTERIMS DARBO VALANDAS.

Cincinnati, Ohio, Nash, vyriškų drabu- žių siuvimo firma, sutrumpino savo darbi- ninkėms darbo valandas iki septynių valan- dų per dieną ir penkias dienas į savaitę. Iš

paviršiaus žiurint, gal kaip kam atrodyt di- delis progreso žingsnis pirmyn, bet kiek ar- čiau prisižiūrėjus matosi, kad tai yra vie- nas iš daugelio būdų sulaikymui darbi- ninkes organizuotis. Dažnai darbdaviai nu- meta darbininkams trupinį nuo savo stalo, kad padarius juos dar paklusnesniais savo vergais. Šios firmos darbininkių algos, maž- daug, \$17.50 į savaitę, kad palyginus su tos pat pramonės organizuotų darbininkų al- gom, yra labai menkos.

BEDARBĖ KLEBENA EUROPOS DURIS

Jau ketvirti metai, kaip Europai kas žiemą prisieina susidurti su nemalonia be- darbės viešne. Nors bedarbė yra paprasta viešnia per ištisą metą, bet žiemai prisiar- tinus, ji visuomet padidi. Anglijoj per šį iš- tisą metą, bedarbių armija viršijo pusantro milijono darbininkų. Šią žiemą tikimasi Ang- lioj susilaukti tokią bedarbę, kokios istori- joj dar nėra buvę. Valdžia proponuoja bū- dus, suradimui darbo bent dviem šimtams tūkstančių darbininkų, tai žinoma bus tik lašas vandens jūrėse. Smulkiais darbeliais, tos milžiniškos armijos nesumažins, kuomet visa šalies gamyba suparalyžuota.

Vokietijoje gamyba veik visiškai pakri- kus. Šimtai tūkstančių išsibadėjusių darbi- ninkų, slankioja gatvėmis diena iš dienos. Bedarbių padėtis baisi, pašelpa kokią iš valdžios gaudavo, likos suvis bereikšmė, nes už milijoną markių, kurį gauna bedarbiai į savaitę, negalima nupirkti nė pusę svaro duonos. Tokią pašelpą darbininkai suvis at- sisakė priimti.

Paskui Angliją ir Vokietiją seka visos kitos kapitalistinės valstybės. Po karui Europa vieton stiprėti, tobulinti ekonominį ūkį, su kiekvienu metu vis slenka į juodesnę padėtį. Vieną bado ir bedarbės žiemą, seka kita dar baisesnė. Pripažinimas Rusijos da- bartinės valdžios, Anglijos bedarbę galėtų žymiai sumažinti, nes Rusijai reikalinga

įvairūs dirbiniai, kurių Anglija galėtų pristatyti. Rusijai reikalinga paskola ir kreditas; gi kapitalistinės valstybės dar vis tebesispardo priešais sovietus, nenori jų pripažinti, bet nuolatos didėjanti bedarbė, privers jieškoti išeities. Gi vienintėlė išeitis, kokią jie gali surasti savo darbininkams, tai didelės Rusijos rinkos. Noroms-nenoroms, reikės pasišiaušusiam ožiui ateit prie ėdžių.

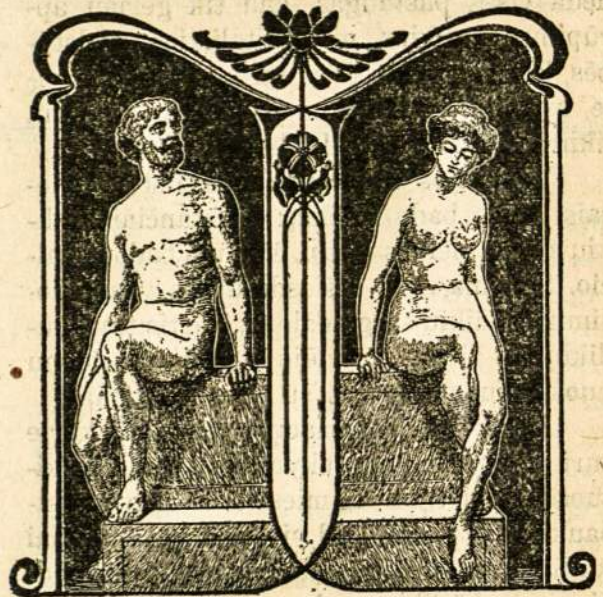
PALIOVĖ ĖJĄS UNIJOS LAIKRAŠTIS.

“The New York Leader”, kuris seniaus ėjo kaip socialistų dienraštis “Call”, paliovė ėjās. Sustojimo priežastis—stoka finansų, kas daugelį darbininkų laikraščių uždaro.

“New York Call,” kurį seniau rėmė plačios darbininkų minios, nuėjus Socialistų Partijai šuntakiais, pasiliko tik su mažu skaitliu rėmėjų, nepaisant, kad ir pavienių numerių kainą bandė sulyginti su kapitalistų didlapių kainomis. “Call,” kaip šlykštų komunistų ėdiką, sąmoningi darbininkai nerėmė, gi saujalė vadų nepajėgė dienraščio išlaikyti, jis turėjo paliauti ėjās. Bet kad garbingiau numirti, Partijos viršūnės pasistengė pervest laikraštį unijai, kuri pridėjus apie šimtą tūkstančių dolerių, uždarė jį.

“Leaderis” savo turiniu buvo daug švaresnis, negu “Call”. Jis rėmė Rusiją ir nevedė tos šlykščios propagandos, kokią atlikinėjo “Call”. Todel socialistai jo nerėmė, gi Gomperso taktikos rėmėjai taipgi vedė kovą su juom.

Kiekvieno darbinikiško laikraščio pasilaikymas sunkus, bet jeigu apie jį spiečiasi plačiosios darbo minios, jam lemta gyvuoti ir bujuot.

MOTINA

(Vaizdelis iš 1905 metų streiku).

I. ČERNIŠEV

Spalio 15 d. turėjo būti prisiega naujokų kareivių. Komitetai prašė susirinkti į Valstybės Dūmos Namą, nes naujokai nusprendė neprišiekti ir prašė paramos.

“Voskresenskaja” gatvė buvo pilna žmonių, visi susirenkę sujudinti. Prie Dūmos namo minia sujudo ir leidosi į visas šalis, darydama kelią lekiantiems dragūnams su plikais kardais linkui Tverskos gatvės. Pasipylė šauksmai, keiksmai ir grumojimai; pradėjo rinkti sužeistus ir užmuštus.

Vėliau prasidėjo betvarkėje bėgimas, Tverskaja gatve nuo namų, general gubernatoriaus, taipgi lekia dragūnai ir kazokai. Minia pasuko į Makovką...

Apie universitetą jau ėjo karštas darbas: vilko akmenis, plytas ir užbarikadavo vartus, tik per siaurą paliktą praėjimui taką, leido įnešti sužeistuosius.

— Draugai, léiskite ir man numirti—kalbėjo kokis tai vyras, gražiai apsitaisęs, lipdamas ant kruvos akmenų, virš kurios jau gulėjo keletas ginkluotų žmonių-moki-

nių ir darbininkų.

Dalį minios įleido, bet kaip tiktai pasirodė dragūnai, siaurą įėjimo vietą užvertė ir prisirengė prie apsigynimo.

— Atminkite! Mes pirmieji nepradėkime,— sukamandavo vienas iš gulinčių ant akmenų. Dragūnai greitai prašvilpė, matomai patys laukdami užpuolimo.

Universiteto kieme ėjo karštas darbas, plėšė akmenis iš takų ir užvertinėjo vartus.

— Reikia iš viršaus apipilti žemėmis, nes taip kulkos atšokti gali ir sužeisti... Ir pradėjo nešti žemes, smielį ir pilti ant akmenų.

— Kas tai sukamandavo užimti langus prie vartų ir jeigu kareiviai įsilaužtų, tai užversti juos akmenimis iš viršaus. Visi dirbo ir troško; visi tie, kurie girdėjo šį paliepimą, pasiėmę akmenų, leidosi trepais viršun. Bet ant antrų lubų durys buvo uždarytos ir į bildesį niekas neatsiliepė. Pradėta laužti, tuomet iš vidaus pasigirdo moteriškės balsas—Palikite, šiam kambaryj vaikai...

Leidosi augščiau, ten nieko nebuvo ir esantieji į gatvę langai, greitai tapo išlaužti. Iš kiemo vis neša akmenis, pagalius ir kitokius sunkius daiktus.

— Nespartu draugai, dėkite ant mano sermėgos. Ir ant dailios rudinės-sermėgos, pradėjo versti akmenis ir gabenti juos viršun. O viduje kiemo organizavosi kovai būriai, rinkosi desėtkais ir vadai kreida ant rankovių pažymėdavo viršininkus. Kiekvienas desėtkas turėjo paskirtą laiką ir vietą saugoti. Kas turėjo ginklus, tie organizavosi skyriumi.

Apie 3 valandą, merginos išnešiojo grupės pietus—po pusę mažo bakanėlio duonos, kelis šmotelius dešros ir po stiklą vandens. Valgyti norėjo visi, todėl mažai kramtyti reikėjo. Burelyj, kuris buvo užėmęs viršui langus, visi troško gerti, o atneštas vanduo, tiktai laikinai nuramino troškulį, todėl visi pradėjo jieskoti viduje vandens... Tačiau vandentraukis neveikė.

Kuomet apačioj pasidarydavo neramu,

arba nuo Tverskos pasirodydavo kazokai, visi puldavo prie langų, kur gulėjo sukrauta daugybė akmenų ir pagalių. Vienok užpuolimo nebuvo, kas baisiai kankino visus, o ypač kada jau nebuvo kas daugiau veikti.

—:—:—:—

Tokį paveikslą kiemas naktį atvaizdino: Aikštėje degė ugnys, aplink jas šildėsi mokiniai, tarnautojai ir darbininkai. Daug moterų, jaunų ir gražių. O gal jos tiktai taip rodėsi prie ugnies šviesos.

Pas ką nebuvo jokių ginklų, tai tie plėšė iš tvoros geležinius kuolus ir kaitino ugnyje, su pagelba kūjo padarydavo iš jų kardus. Dažnai įvygdavo netikri “užpuolimai” ir ant komandos, prie Machovkos vartų. Puldavo visi su noru, kad nors šį kartą užpuolimas būtų tikras, nes būtų proga susidurti su priešu.

Pasilipę ant kokios augštumos bei ant medžio, kalbėjo įvairūs kalbėtojai. Tankiai kiemą sudrebindavo “ura!”, kaip tiktai būdavo per vartus įleistas nepažįstamų burys. Ypač griausmingi “ura!” sudrebino kiemą, kada per vartus įėjo būrys oficerų ir jų tarpe “mus” smarkus generolas. Oficerai” viens kitam kalbėjo, nieko apie juos nežinodami. Su atėjimu oficerių, pasklido įvairios kalbos, būk darbininkai iš priemiesčių eina į Maskvą, kad rytoj prisijungus prie mūsų kai kurios dalies kariuomenės jau prisijungė ir tt. Taipgi ėjo paskalas, kad tarpe apsuptų yra mergina, kurios tėvas vadovauja apgulos kariuomenę...

Apgūlamųjų tarpe buvo didelis judėjimas, džiaugsmas, juokai, dainavimai revoliucinių dainų. Nuo ugnių raudonos šviesos mūrai atrodė, kaip skalos, kurių tarpe būk tai yra švenčiama milionams dievų.

—:—:—:—

Vidurinis kambarys buvo paverstas į ligonbūtį. Čia buvo ir sandėlis. Sargybiniai, sugrižę nuo sargybos gėrė arbatą ir ilsėjosi ant grindų. Tušciuose kambariuose, nežiurint šviesų ir neramumo, jie miegojo kietai, kol šauksmas nepabudindavo.

— Keturioliktas būrys į Machovo var-

tus, ant barikadų! Ir taip panašiai. Visas būrys vienu kartu pašokdavo, lig tai jie būtų sujungti elektros viela. Nakties laiką praleisdavo, tiksliai su patrūle arba iškvotimu, "kas ir ko?" Daug ateidavo moterų, susirasti savuosius, atlankyti juos arba atnešdavo maisto.

Ant akmenų, pas Machovo vartus neramu, kokia tai senyva moteris aiškina dviem sargybiniam. Štai ir jis. Aš pažįstu ant kepurės!

— Sergejau! Sergejau! Eik šian' ant vienos minutėlės! Ant akmenų sėdėjo giminazisto figura, laikydama rankoj revolverį. Atsisuko. Moteris ir su ja atėjusi jauna mergaitė, prisiartinio prie akmenų.

— Sergejau!

— Eik, motin, man negalima. Matai, kad aš ant sargybos!

— Bet, eik šian-gi!

— Eik namo. Vistiek neisiu!

— Eik šian ant vienos minutėlės, aš tau turiu ką nors pasakyti! Ką tai prakalbėjo su juomi sėdantieji kiti du giminazistai. Jis pagalios nulipo ir nedrąsiai apie du žingsnius nuo motinos apsistojo.

— Sakiau, kad neisiu ir neisiu, kam jieškai?

Moteris klupdama per akmenis, puolėsi prie jo. — Taip, leisk nors pabučiuoti tave durnelį ir peržiagnoti! Gal būti jau pasakutinį kartą!...

Giminazistas tylėjo, nors tamsa jau slėpė jų veidus, bet matėsi, kaip riedėjo jo ašaros.

— Nu šią durnelį, tas ką tu pasiėmei, sugedęs, reikia jį taisyti. Šitas naujas Čia ir patronai!...

Peržegnojo ir atsitraukė — Mania, atsisveikink su broliu!...

Bet užpuolimas ir puolusi sargyba prie vartų, atskyrė Manią nuo giminazisto, stovinčio ir turinčio rankoje naujutėlį brauningą.

— Į kovą!

— Atleisk, Sergiejau!

Vertė D. M. Šolomskas.

ŠEIMININKIŲ SKYRIUS

Rašo F. LUKOŠIENĖ

"Sponge Cake."

2 Kiaušiniu, atskirai plakti, 1 puoduką cukraus, $\frac{1}{2}$ šaukštuko citrino (extr), pusantro puoduko karšto vandens, 1 puoduką miltų, 2 šaukštelių kepamų miltų (pauderio), $\frac{1}{4}$ šaukštuko druskos.

Kiaušinio trynius plak, dedant po biskį cukrų ir citrinos sunko; gerai išmaišius dėk į vandenį baltimus kiaušinio, gerai suplakus kepamus miltus ir druską, sykiu porą kartų persijojus. Kepk bliudelyj išsviestuotame apie 45 minutes, vidutiniai karštam pečiuje.

--:--:--:--

"Sponge Cake."

4 Kiaušinius, 1 puoduką cukraus, 3 šaukštelių vandens, $1\frac{1}{2}$ šaukšto "cornstarch", 1 puodelį miltų, $1\frac{1}{2}$ šaukštelių kepamų miltų, $\frac{1}{4}$ šaukštuko druskos.

Gerai plak kiaušinių trynius; po biskį dėk cukrų ir gerai plak. Dabar pilk vandenį. Sykiu prisijok "cornstarch miltų, "baking powder" ir druską, porą sykių sumaišyk sykiu su pirmu mišiniu. Dabar, suplakus kiaušinių baltimus, sumaišyk ir pridėk vanilos, išsviestuok bliuduką ir kep 45 min.

--:--:--:--

Varškės Skryliai.

1 Svarą varškės, 2 kiaušinius, druskos ir miltų. Sutrink ir išmaišyk gerai varškę, kiaušinius ir druską. Dabar po biskį dėk miltų iki pasidarys tokia tešla, kad būtų galima su rankomis išploti ant lentos apie $\frac{1}{2}$ storumo. Dabar supiaustyk į šmotelius 2x3 colius ir dėk į verdantį vandenį. Reikia pavirint apie 10 minutų. Išėmus iš vandens, uždėk sviesto ar smetonos ir jau tada galima valgyti.

KORESPONDENCIJOS

ROCHESTER, N.Y.

Spalio 12 d. atsibuvo LMPSA 26 kp. susirinkimas; narių atsilankė skaitlingai. Narės kiekviena darbuojasi sulig savo išgalės. Spalio mėnesį kuopa bendrai su ALDLD kuopa surengė dvi prakalbas. 17 d. kalbėjo d. B. Černauskas, gi 21 d. B. Krasauskas. Abu kalbėtojai pusėtinai gerai nupiešė darbininkų klasės reikalus.

Spalio 28 d. atsibuvo draugiškas vakaras. Publikos atsilankė skaitlingai. Pelno laike agitacijos mėnesio liko \$23.82. Nupirka du šėrai angliško dienraščio.

LMPS. 26 Kp. Korespondentė.

CAMBRIDGE, MASS.

Patarlė sako, kol žaizdą neskauda, tai ir ne-dejuoji. Taip ir su mumis yra. Pakol niekas nejudino per laikraštį, tai ir nesirūpinome kuopos veikimo aprašymu, gi labiausiai, tai vis drąsos trukdavo. Pamačius praeitam "Darbininkų Bals" numerį, kaip mūsų kuopos narės neteisinaigai apšmeižtos, tuojaus pasigirdo nusiskundimai. Tuoj radosi daugiau energijos ir atsirado drąsos atsakyti į tuos nepamatuotus užmetimus.

Tula ypata, po slapyvardžiu K. Monelė, aprašydama Bostono ir jo apilinkės LMPSA. kuopų veikimą, apie 27 kuopą rašo sekamai: "Kuopa narių turi nemažai (ir nedaug), visos darbščios, bet ten truputį daro nesmagumų tos draugės, kurios serga praturtėjimo liga." Na, ir kur čia logika, juk kiekvienas sveikai protaujantis žino, kad prigulėjimas prie darbininkų organizacijų turtingais nė vieno nepadarys. Ji sako, būk mes prigulėnčios del onoro ir kaip tik praturtėsime, tai ir pasitraukim, gi apie veikimą, suvis nė nemanančios. Klystate, taip kalbėdama, mes nesame tokios saumylės, kaip ten buvome pavadintos. Mes ne del kokio tai onoro bei praturtėjimo priklausome organizacijoje, bet su tikslu, kad pasekmingiau skleidus darbininkų literatūrą tarpe tamsesnių darbininkų ir kad daugiau pritraukus tamsesnių sesučių į mūsų organizacijos eiles. Jeigu mūsų veikimo nesimato, tai bus tik todėl, kad mažai rašome apie tai į laikraščius.

Dabar noriu pažymėti tik paskutinių poros mėnesių darbuotę. Per pastaruosius du mėnesius buvo surengta dvi prakalbos bendrai su ALDLD kuopa, treji šokiai, vienas pasikalbėjimo va-

karas ir buvo bandoma surengti dikusijos, bet negalėjome gauti svetainės. Na, ar mes nesidarbuojam? Dabar vėla bendrai su minėta kuopa rengiamės prie didelio perstatymo "Madam X." Jeigu aplinkybės būtų kiek geresnės, tuomet veiktumėte dar sparčiau. Naujų narių gavime taipgi neatsilikame, praeitą kuopos susirinkimą iširašė draugės T. Baltušienė, o d. P. Turauskienė sugrįžo atgal į kuopą, užsimokėdama senas užvilkas mokestis. Garbė tom draugėm, kurios grįžta atgal prie veikimo. Tikimasi ir daugiau narių susilaukti į kuopą.

Patartina d. K. Modelei vieton šmeižtų, rašinėti ką nors naudingo, raginančio nares prie didesnio veikimo, o ne kelti jų tarpe nesmagumus.

LMPSA. 27 Kp. fin. rašt. O. J. Malinauskienė.

WATERBURIŲ ATYDAI.

Paskutiniame kuopos susirinkime nutarta, kad visi kuopos susirinkimai būtų garsinami organe "D.B." Gal tas atkreips daugiau draugių atydą lankyti susirinkimus. Kuopos susirinkimai atsibuna antrą pėtnyčią po pirmam. Gruodžio mėnesio susirinkimas įvyks 14 diena po num. 775 Bank St. Kurios nedalyvavote praeitam susirinkime, butinai ateikite į sekamą ir atsiveskite naujų narių.

M. K.

LOWELL, MASS.

Draugės, bukite rimtesnės!

Čia noriu tarti keletą žodžių apie LMPS. 61 kuopą ir jos nares. Kadangi tos kuopelės istorija man yra gerai žinoma nuo pat jos gimimo ir, atsiminus apie jos seniau nuveiktus gerus darbus, tai šiandien žiurint į tą kuopelę ir į kaikurias drauges, gaunu liudną įspūdį. Buvau apleidęs Lowellį ir po kelių metų sugrįžęs, atradau nebetokią kuopelę, kokia ji buvo keli metai atgal. Tiesa, nebėra ir tų draugių kuopelė, kurios laužė pirmutinius ledus Lowello tamsioj kolonijoj. Vienos iš senesnių draugių išvažiavo, kitos skaudžiai paliestos frakcinės kovos pasitraukė iš kuopos, o pasilikusioms draugėms reikėtų garbę atiduoti už pasilikimą prie kuopos veikti. Bet ar visos gerai veikia? Tulos draugės daugiau užsiima tuščiomis kalbomis, negu rimtu darbu. Nebepataiko viena kitai ir žodžio pasa-

kyti. Nespėjo viena žodžio pratarti, kaip kitos tuoj iš to vežimą priskaldo. Tai yra labai blogas papratimas.

Draugės, kurios taip darote, būkite truputį rimtesnės. Jeigu drg. Petrikenė šimet vėl pas jus atvažiuotų, tai nusistebėtų. Juk drg. Petrikenė pereitą rudenį mokino jus, kaip lavintis, veikti ir vesti pavyzdinę gyvenimą. Ar jūs jau pamiršote? Dabar ADPLS. 75 kp. turi įsisteigus lavinimosi mokyklėlę; lankytės ir jūs draugės. Tada geriau suprasite organizacinius reikalus ir sueisime visi į didesnį draugiškumą. Daugiau pažinsite savos organizacijos principus ir jos veikimo taktiką. Tada jūsų tarpe nebūs vietos tušties plepalams. Jeigu jums, draugės, yra brangus darbininkiškas judėjimas ir jūsų kuopelės gyvavimas, tai vardan to, meskite tą pragaištingą plepalų sistemą ir daugiau nebetaiškite viena kitai negeistinus komplimentus. Kuomet jūs nustosite kištis į viena kitos privatiškus dalykus, tada pas jus užviešpataus gražūs draugiškumas. Tada ir didžiausios audros jūsų kuopelės nesugriaus. *J. M. Karsonas.*

MONTELLO, MASS.

Keturi mėnesiai atgal, buvo likviduota virš minėta kuopa, taigi noriu kelis žodžius pasakyti kas link kuopos likvidavimo. Paskutiniaisiais laikais kuopa labai nubiednėjo narėmis, streiko laiku daugelis išvažinėjo į kitus miestus, taip kad liko tik penkios narės, gi naujų narių nebuvo galima prikalbinti, kurios visokių atsakymų surasdavo, tai nedirba, arba ar reikalinga rašytis, kad bus tuoj likviduotas visas susivienijimas. Kuomet "Darbininkų Balsas" agitavo už likvidavimą, daug gaudavome tokių atsakymų ir turėjome daug darbo atlikti prie vietinių lietuvių Tautiško Namų. Čionais tokis užvedimas, beveik visos progresyvės organizacijos priguli prie virš minėto namo, tai turi duoti po tris atstovus: trys į L. T. namą, trys į knygyną ir trys į vaikų draugijėlę, "Žiburėlį". Taip prisiėjo, kad nebeturėjome užtenkamai narių, nutarėme prašytis, kad mus, kaip menką kuopelę, paliuosutų iš virš minėtų įstaigų. Tiesa, draugai vyrai paliuosavo mus, išvadindami tinginėmis, nemo-kančiomis narių skaičių kuopoje padauginti ir tam panašiai pasmerkdami mus, bet aš norėčiau paklausti tų progresistų vyrų, kur jų moterys? Kodel jie neprikalbina jas eiti į LMPS. 22 kuopą, kad narių skaičių padauginti, kad palaikyti kuopą gerame stovyje? Neužtenka, pasakyti: "mano

moteris gera ir niekur nepriklausydama". Man atrodo, jeigu vyras veikia tai ir moteris neturėtų atsilikti. Streikų laike negalima buvo sušaukti susirinkimus po tris mėnesius; ketvirtam mėnesį suėjus penkiom narėm nutarta likviduoti kuopą su pastaba, kad draugės eitų į ADPLS. 52 kuopą, bet ALDLD. 6-tos kuopos susirinkime, 7 spalio, draugai pakėlė klausimą, kad turi būti atgaivinta LMPS. 22 kp. Išrinko komisiją, kuri sušaukė moterų susirinkimą 28 d. spalio, kur ir likosi atgaivinta kuopa iš vienuolikos narių. Sugrįžo buvusios narės ir dvi naujos įstojo. Tikimės gauti dar kelias naujas nares. ALDLD. 6-ta kuopa atliko pagirtiną darbą ir pasižadėjo gelbėti kiek galint, kad kuopą palaikyti. Dirbkime, draugai, iš vieno, bet žinoma, nepamirškite savo drauges paraginti atsilankyti į susirinkimus ir prisidėti prie veikimo. Draugė J. Stigienė nedalyvavo kuopos atgaivinime, bet tikimiesi, kad jinaį kaip pirmiausia buvusi veikli narė, veiks ir toliau, ji nepaliks mus. Kuopos susirinkimui atsisib kas antrą utarninką kiekvieno mėnesio L. T. Namų kambariuose. *22 kp. Narė.*

UŽUOJAUTOS REZOLIUCIJA DAKTARUI J. J. KAŠKIAUČIUI.

LMPS. 38 kuopos laikytam susirinkime 14 d. spalio, 1923 Paterson, N. J. tapo priimta se-kanti reoliucija. —

Kadangi per pasidarbavimą blogos valios žmonių, atskyrė jus, brangus drauge, iš mūsų tarpo už storų kalėjimo sienų, kaip didžiausį kaltininką, bet jūsų darbų, jūsų idėjos nepajiegia atskirti nuo mūsų.

Kadangi budamas mūsų tarpe kaip sažiningas daktaras, suteikė teisingus patarimus sveikatos klausimuose ir, kaip vienintelis profesionalas buvai mūsų tarpe, dirbai su mumis naują darbą del darbininkų klasės ir, savo gausiomis aukomis ne tik šioje šalyje, bet ir užsienyje gelbėjai draugus pakliuvusius į budelių narsus, kovojančius už darbininkų reikalus. Todel mes, LMPS. 38 kuopos narės, išreiškiame jums, brangu drauge, gilią užuojautą už jūsų nuveiktus darbus. Nors jumis pasmerkė kaip "kaltininką," bet visuomenės akyse neesate kaltininku, bet prieteliu. Nors yra liudna netekus prietelio, bet visgi turime viltį, kad gal neužilgo ateis tas laikas kuomet vel sykiu darbuosimės del visuomenės labo.

Kuopos komitetas: *Org. M. Griciunienė,
Sekr. M. Aliukonienė, Išdinink. S. Bimbienė.*

Lietuvių Moterų Progresyvio Susivienijimo Reikalai

VISŲ L.M.P.S. NARIŲ DOMEI.

Draugės, knyga "Amerikos Darbininkė" jau baigiama spausdinti ir apie vidurį sausio 1924 m. bus išsiuntinėta visoms narėms. Bet, draugės, nepamirškite to, kurios busite skolingos, nors po vieną mėnesį, tai bukite tikros, kad knygos negausite.

LMP.S.A. Pildomasis Komitetas, laikydamė pasėdyj nutarė, kad tik tos narės gaus knygą, kurios bus užsimokėjusios narines mokestys iki vasario 1 d. 1924 metų. Taipgi ir naujos narės, kurios įstos į LMP.S.A. iki 15 dienai sausio 1924 m. jos irgi gaus minėtą knygą. Tai todėl, draugės, pasistenkite išpildyti LMP.S.A. Pildomojo Komiteto prašymus.

1) Dėkite visas pastangas, kad gautumėte kuodaugiausiai naujų narių, nes narė prisirašius prie LMP.S.A. kuopos iki sausio 15 d., gaus šią puikią knygą.

2) Kiekviena narė pasirūpinkite užsimokėti narines duokles iki vasario 1 d. Draugės, to neatlikę, nesiskaitysite pilname stovyje narės ir negausite knygos.

3) Kuopos sekretorė, nevėliau, kaip iki 15 d. sausio, būtina turi prisiųsti pilnai užsimokėjusių narių sąrašą, kad žinotume, kiek kuri kuopa turi narių ir kiek jai reikia prisiųsti knygų.

Draugės, visus minėtus pranešimus pasistengite atlikti į laiką, kad paskiau nereikėtų rašinėti ir bereikalingai laiką eikvoti.

Taipgi turiu priminti, kad tos draugės, kurios dar neužsimokėjote už knygos apdarus, tai pasistengite užsimokėti.

O. Šimoliuniūtė,

L.M.P.S.A. Centro Sekretorė.

PROTOKOLAS.

L.M.P.S.A. Pildančio Komiteto susirinkimo, laikyto 10 d. lapkričio, 1923 m., Brooklyn, N.Y. Susirinkime dalyvavo K. Petrikiene, M.

Paukštienė, O. Šimoliuniūtė ir Vilkaitė.

Pirmininke paskirta K. Petrikiene.

1. Administratorė raportavo, kad pasekmingai platinasi prenumeratos kortos "Darbininkų Balso." Užrašoma prenumeratų ir be kortų. Pažymėjo, kad LMP.S.A. skolos jau išmokėtos, tik yra skolų "Darb. Balso" izde. Kuopos aukoja pinigų ant išleidimo knygos "Amerikos Darbininkė." Veik visos narės užsimokėjo po 25c. už apdarus.

2. Raportą davė draugė E.N. Jeskevičiūtė iš savo prakalbų maršruto. Pasakė 34 prakalbas ir laikė 6 susirinkimus. Aukų surinko del "Daily Worker" \$205.02. Akcijų pardavė už \$115. Sutvėrė dvi ADP. kuopas iš 22 narių. Atgaivino vieną ALDLA. kuopą iš 9 narių. Narių įsirašė į mūsų organizacijos sekamai: į LMP.S.A. 23, į ALDLD.—14, į ADPLS.—24.

Kuopos, po frakcinių peštynių, pradeda smarkiau veikti. Pusėtinai druta Detroite kuopa.

3. Vaikų vadovėlio komisija pranešė, jog negalėjo surasti žmogaus, kuris būtų apsiėmęs pagaminti vadovėlį. Nutarta kreiptis prie Lietuvos ir Rusijos draugų tame reikale.

4. Nutarta pervesti iš LMP.S.A. izdo \$500. į "Darb. Balso" izdą, kad išlyginus "Darb. Balso" skolas.

5. Nutarta knygą "Amerikos Darbininkė" duoti dykai visoms narėms, kurios bus užsimokėjusios iki 15 sausio, 1924 m.

6. Nutarta parašyti kuopoms laiškus, kad prisiųstų užsimokėjusių narių surašą ir paraginti, kad ir likusios užsimokėtų už apdarus po 25c.

LMP.S.A. Pild. Kom. sekr. M. Paukštienė,
Centro sekr. O. Šimoliuniūtė

REZOLIUCIJA LMP.S. 38 KUOPOS, FFDP.
.KLAUSIMU.

Kadangi Amerikos fermerių kaip ir pramonės darbininkų gyvenimas darosi vis sunkesnis, todėl fermeriai ir pramonės darbininkai sunkių gyvenimo aplinkybių priversti stot į kovą prieš savo išnaudotojus, bet kad sėkmingiau kovojus, tad reikalingas kovoj ir ginklas. Jis, nežiurint visų skerspinių, kurias darė kapitalistų pastumdėliai, Amerikos darbininkai įgyjo tą ginklą, sutvėrė savo politinę partiją po vardu Federuota

Farmerių Darbo Partija. LMPS. P.K. pareiškė, kad nusprendė dėtis prie FF. DP. Galutinai tą klausimą turės išrišti visos LMPS. narės balsavimu. Mūsų LMPS. 38 kuopa užgiria LMPS.PK. užimtą poziciją linkui FFDP. ir kviečia visas LMPS. nares balsuot už prisidėjimą prie FFD. P. Mūsų LMPS. organizacija negali stovėti nušaliai Amerikos darbininkų politinio veikimo. Mes, moterys-darbininkės, turim dalyvaut darbininkų klesos kovoje sykiu su darbininkais vyrais.

Kuopos Komitetas: *Org. M. Gričiūnienė,
Raš. M. Aliukonienė, Išd. S. Bimbienė.*

LMPSA. CENTRO SEKRETORĖS PRANEŠIMAS.

22kp. Montello, Mass., iš 12 narių. Sekretorė M. Gutauskienė, 207 Market St., Campello, Mass. 35 kp. Bridgeport, Conn., iš 8 narių. Sekretorė—L. Mockienė, 222 Hough St. 65 kp. Rumford, Me., iš 8 narių. Sekretorė — M. Lukienė, P. O. Box 291.

Linkiu geriausių pasekmių toms kuopoms darbuotis darbinikiškame judėjime.

O. Šimoliūniūtė.

KLAIDOS ATITAISYMAS.

Pereitam "D. B." numerį įsiskverbė klaida skaitlinėje, kur buvo pažymėta pelno liko \$7.45, turi būt \$75.45.

--:--:--:--

KAS REMIA "DARBININKIŲ BALSA?"

LMPSA. 9 Rajonas aukavo iš izdo \$10,
LMPSA. 111 kuopa iš Brooklyn, N.Y. aukavo 8.39.
Viso \$18. 39.

Draugės, mes žinome, kad "Darbininkų Balsas" be aukų negali pasilaikyti: tai kad išlaikyti jį tvirtame stovyje, tai mūsų kiekvienos LMPSA. narės yra pareiga pasidarbuoti del jo. Kaip kuopos, taip ir Rajonai turi pasiimti sau už pareigą ir surengti ką nors del "Darbininkų Balso" naudos.

--:--:--:--

Kurios kuopos dar nesate aukavę del knygos, tai pasiskubinkite tatai padaryti. Ir kurios draugės dar nesate užsimokėjusios už jos apdarus po 25c, tai jūsų pareiga kuogreičiausiai užsimokēt, nes knygos bus visos apdaryta. Tai kiekviena draugė, jeigu ji negali paaukoti, tai nors už apdarus turi užsimokėti, o tie mokesčiai daug pagelbės knygos išleidimo darbe.

Širdingai ačiu už aukas. *O. Šimoliūniūtė.*

AUKOS DEL KNYGOS "AMERIKOS DARBININKĖ."

LMPSA. 33 kp. iš Mahanoy City, Pa. aukavo \$11.50
LMPS. 29 kp. iš Chicagos, Ill aukavo 10.00
LMPSA. 23 kp. iš Binghamton, N.Y. aukavo 10.00
LMPSA. 9 kp. iš Chicagos, ILL. aukavo 24.00
LMPSA. 40 kp. iš Lewiston, Me. aukavo 2.50,
LMPSA. 57 kp. iš Carnegie, Pa. aukavo 1.25,
LMPSA. 30 kp. iš Bridgewater, Mass. aukavo 5.00
LMPSA. 72 kp. iš Kenosha, Wis. aukavo 10.00
LMPSA. 9 Rajonas aukavo \$10.00
LMPSA. 71 kp. Benld, Ill. aukavo 5.00
LMPSA. 38 kp. iš Paterson, N.J. aukavo 2.75,
LMPSA. 37 kp. iš Grand Rapids, Mich. aukavo 7.75,
LMPSA. 124 kp. iš St. Louis, Mo. aukavo 1.25,
LMPSA. 14 kp. iš Easton, Pa. aukavo 7.35,
LMPSA. 1 kp. iš Brooklyn, N.Y. aukavo 1.25,
LMPSA 8 kp. Lawrence, Mass. aukavo 3.50,
LMPSA. 43 kp. iš Cicero, Ill. aukavo 9.00
LMPSA. 24 kp. iš Cleveland, Ohio. aukavo 8.00
LMPSA. 108 kp. iš W. Frankfort, Ill. aukavo 4.50,
Draugė Kavaliauskienė aukavo 1.00
Viso \$135.60.

Draugės, už mėnesio laiko knyga "Amerikos Darbininkė" bus gatava ir mes, gavę ją, džiaugsimės. Bet, draugės, pirmiau, negu ją gausite, dar syki išjudinkime visas savo spēkas ir pasidarbuokime del jos. Neužtenka to, kad kurios kuopos bei pavienės draugės jau yra aukavę del šios knygos išleidimo, bet anaipol dar mes reikalingos sumos pinigų neturime, idant galėtume padenkti jos išleidimo lėšas.

Draugės, dėkime visas pastangas ir pasišventusiai darbuokimės del jos, kad su pradžia sausio mėnesio mes turėtume reikalingą sumą pinigų.

Širdingai ačiu už aukas.

O. Šimoliūniūtė, "D.B." Adm.